БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 273 (17.555). • 28 ноябрь 1979 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

Кеча Москвада КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ва СССР Давлат бюджети лойиҳаларини муҳокама қилди.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев катта нутқ сўзлади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1979 йил 27 ноябрда КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўлди.

Пленум СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госпланининг Раиси ўртоқ Н. К. Байбаковнинг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани тўғрисида»ги ва СССР молия министри ўртоқ В. Ф. Гарбузовнинг «СССРнинг 1980 йилги Давлат бюджети тўғрисида ҳамда СССРнинг 1978 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида»ги докладларини тинглади.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев катта нутқ сўзлади.

Музокараларда: КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов, Украина Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари И. З. Соколов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, СССР темир йўллар министри И. Г. Павловский, Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев, КПСС Омск область комитетининг биринчи секретари С. И. Манякин, Қозоғистон Компартияси Целиноград область комитетининг биринчи секретари Н. Е. Морозов, СССР Фанлар академиясининг президенти А. П. Александров ўртоқлар сўзга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Бу қарор матбуотда эълон қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

Марказий Комитет Пленуми ўртоқ Н. А. Тихоновни КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатликдан Сиёсий бюро аъзолигига ўтказди.

Марказий Комитет Пленуми КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат қилиб сайлади.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тугатди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1980 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА СССР ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1980 йилги Давлат плани ва СССР Давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқуллансин.

СССР Министрлар Совети мазкур лойиҳаларни СССР Олий Советининг навбатдаги сессияси муҳокамасига тақдим этсин.

2. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ушбу Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар бутунлай ва тўла-тўкис маъқуллансин, улар барча партия, давлат ва хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг 1980 йилги планни бажариш, КПСС XXV съездининг партия иқтисодий сиёсати масалаларига оид йўл-йўриқларини амалга ошириш борасидаги фаолияти асос қилиб олинсин.

3. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ижтимоий ишлаб чиқариш тағин ҳам жўшқин ва мутаносиб ривожланишини, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида иш самарадорлиги ва сифатини юксалтириш йўлини изчиллик билан амалга оширишни таъминлаш зарурлигини таъкидлайди. Меҳнат унумдорлигини ўстиришга, фан-техника тараққиёти негизида ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришни жадаллаштиришга, планлаштириш ва экономикани бошқаришни такомиллаштиришга алоҳида эътибор берилиши лозим.

Ёқилғи хом ашё базасини, энергетика, металлургия, машинасозлик, химия саноатини, саноатнинг бошқа тармоқларини янада ривожлантириш ишлари сабот билан ўтказилмоғи зарур. Темир йўл ва транспортнинг бошқа турлари ишини яхшилаш учун резерв ва имкониятлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланилсин. Асосий ишлаб чиқариш фондлари самарасини оширмоқ, меҳнат, хом ашё, ёқилғи-энергетика ва молиявий ресурслардан, халқ хўжалигимиз ихтиёрида бўлган ҳамма ресурслардан рационал ва тежаб-тергаб фойдаланиш лозим. Яхши сифатли халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалиги моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва янада ривожлантиришга, экономиканинг шу муҳим соҳаси маҳсулотларини ишлаб чиқаришни кўпайтиришга қаратилган 1978 йил июль Пленуми қарорларини амалга оширишга бундан буён ҳам диққат-эътибор кучайтирилиши зарур. Қишлоқ хўжалигида техникадан ва уни ривожлантиришга сарфланадиган маблағлардан фойдаланиш яхшилансин, чорва қишлови уюшқоқлик билан ўтказилсин, чорва туёғи камайишига йўл қўйилмасин, кўкламги дала ишларига яхши тайёргарлик кўрилсин. Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги, чорва ва парранда маҳсулдорлигини ўстириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш юзасидан 1980 йилги давлат планлари тўла ва ошириб бажарилиши таъминлансин.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволини қатъиян яхшилаш, капитал маблағлар самарадорлигини ошириш, қайтадан бошланадиган қурилишлар сонини қисқартириш, куч ва маблағларни ишга тушириладиган объектларга, шунингдек, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва уларни техника жиҳатдан қайта жиҳозлашга жамлаш, халқ хўжалигининг барча тармоқларида қурилиш ишлари сифатини ошириш зарур, деб ҳисоблайди.

Партия ташкилотлари саноат, қурилиш, транспорт корхоналарида, колхоз ва совхозларда, илмий муассасаларда сиёсий ва ташкилий ишларни такомиллаштирсинлар, бу ишларни омманинг меҳнатдаги активлигини бутун чоралар билан ривожлантиришга, уюшқоқлик ва интизомни оширишга, топширилган иш учун, экономика, фан ва маданиятни, халқ фаровонлигини янада юксалтириш учун кадрларнинг шахсий масъулиятини кучайтиришга қаратсинлар.

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун, ўнинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш учун социалистик мусобақа кенг кўламда авж олдирилсин.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ишчилар ва колхозчилар, зиёлилар, мамлакатнинг барча меҳнаткашлари Ленин партияси раҳбарлигида Ватанимизнинг иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш учун курашда куч-ғайратларини оширадилар, ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили — 1980 йилни коммунистик бунёдкорликнинг ҳамма соҳаларида янгидан-янги ютуқлар билан нишонлайдилар, деб қатъий ишонч билдиради.

КПСС Марказий Комитети Пленумида ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ўртоқлар!

Бугун биз муҳокама қилаётган масала катта иқтисодий ва сиёсий аҳамиятга моликдир. Келгуси йил — шу беш йилликнинг якунловчи йилигина бўлиб қолмай, шу билан бирга навбатдаги беш йилликка асос бўладиган база ҳамдир. Бу — партия XXVI съездига актив тайёргарлик кўриладиган йилдир. Бажарилган ишларга баҳо беришда ва 1980 йилги вазифаларга худди шундай позициялардан туриб ёндашиш керак.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми Н. К. Байбаков ва В. Ф. Гарбузов ўртоқларнинг докладларини тинглади. Мамнуният билан шуни қайд этиш мумкинки, биз КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, беш йиллик бошидан буён халқ хўжалигини ривожлантиришда, халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришда, Ватанимизнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашда анча олға силжидик. **(Қарсаклар).**

Мамлакат тўққизинчи беш йилликнинг шу давридагига нисбатан тўрт йил ичида 323 миллиард сўмлик кўп миллий даромад, 600 миллиард сўмлик кўп саноат маҳсулоти олади. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 40 миллиард сўмликдан зиёд ортади.

Совет кишилари бунёдкорлик фаолиятининг кўлами қурилишнинг жуда катта миқёсларида, айниқса, яққол намоён бўлмоқда. Тўрт йил ичида халқ хўжалигига сарфланган капитал маблағлар 500 миллиард сўмдан ошиб кетади. Бу — асосий ишлаб чиқариш фондларини талайгина кенгайтириш имконини беради. 1979 йил охирига бориб бу фондлар бир триллион сўмдан ошиб кетади ва қарийб учдан бир ҳисса, шу жумладан саноатда 30 процент ва қишлоқ хўжалигида 41 процент янгиланади.

Ана шу процентлар салкам мингта янги катта саноат корхоналари барпо этилганлигидан далолат беради. Саян-Шушенск гидроэлектростанцияси, Кама автомобиль заводи, «Атоммаш» заводи сингари индустрия гигантлари шулар жумласидандир. Булар орасида Ленинград, Курск, Чернобиль ва Арманистон атом электр станциялари, Лисичанск ва Павлодар нефтни қайта ишлаш заводлари, Курск кўн заводи, Липецк ва Житомирдаги гўшт комбинатлари, Каховка бош магистрал канали ва бошқа кўпгина иншоотлар бор.

Территориал ишлаб чиқариш комплекслари ҳамон муттасил ривожлантирилмоқда. Тўрт йил мобайнида Ғарбий Сибирь, Братск, Павлодар-Экибастуз, Оренбург, Нижнекамск комплекслари ҳамда бошқа комплекслар нефть ва газ қазиб чиқаришнинг бутун ўсишини, электр энергия ҳосил қилиш, темир руда, кўмир қазиб чиқаришнинг, юк автомобиллари ва тракторлар ишлаб чиқаришнинг талайгина қисмини таъминладилар. БАМда 1500 километрдан кўпроқ темир йўл излари ёткизилди.

Беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ халқ хўжалигининг база тармоқларига асосий эътибор берилди: қора ва рангли металлар ишлаб чиқариш, электр энергия ҳосил қилиш, кўмир ва нефть қазиб чиқариш кўпайди. Чунончи, нефть (газ конденсатини ҳам қўшиб ҳисоблаганда) бу йил 585 миллион тонна ёки 1975 йилдагига қараганда 94 миллион тонна кўп қазиб чиқарилади. Газ қазиб чиқариш тез ўсмоқда, худди шу вақт ичида газ қазиб чиқариш 40 процент кўпайиб, 400 миллиард куб метрдан ошиб кетади. Электр энергия ҳосил қилиш 20 процент ортади ва 1245 миллиард киловатт-соатга боради.

Техника тараққиётини белгилаб берувчи тармоқларни жадал ривожлантириш йўли билан саноат ишлаб чиқариши структураси такомиллаштирилди. 1979 йилда саноат маҳсулоти ҳажми 1975 йилдагига нисбатан 20 процент кўпайса, машинасозлик ва металсозликда у 40 процент, химия ва нефть химияси саноатида 25 процент ортади.

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ошди: хил-ма-хил маданий-маиший буюмлар яна ҳам кўпроқ бўлиб қолди.

КПСС Марказий Комитети Пленуми индустриямиз илғорларининг, саноат барча тармоқлари энг яхши коллективларининг ишига юксак баҳо бериш учун ҳамма асосларга эгадир. **(Қарсаклар)**

Партиянинг аграр сиёсати изчиллик билан амалга оширилди. Қишлоқ 1,5 миллионта трактор, 426 мингта ғалла комбайни, 1 миллиондан кўпроқ юк автомобили, 317 миллион тонна минерал ўғит, чорвачилик ва озуқа етиштириш учун 7 миллиард сўмликдан зиёд машина олди. Меҳнатнинг энергия билан таъминланиши 1,4 баравар ортиши факти ҳам қишлоқ хўжалигини экономиканинг юксак даражада ривожланган секторига айлантириш суръатларидан яққол далолат бериб турибди.

Натижада биз қишлоқ хўжалигида маҳсулдорликни ошириб, об-ҳаво инжиқликларини кам чиқимлар билан бартараф эта олдик. Айрим йиллари мамлакатимизнинг бош ғалла конлари об-ҳаво инжиқликларидан зарар кўрмоқда. Қишлоқдаги ўзгаришлар, партиянинг ғайрат-шижоат ва иродаси, халқнинг шавкатли меҳнати тўрт йил ичида ўртача йиллик ялпи дон ҳосилини 209 миллион тоннага етказиш имконини берди, бу эса тўққизинчи беш йилликдагига қараганда салкам 27 миллион тонна кўпдир. Ҳатто жуда оғир келган бу йил ҳам 179 миллион тонна дон йиғиштириб олинди.

Қозоғистон меҳнаткашларига бутун халқ номидан раҳмат! Ҳозирдаёқ мамлакатнинг омборларига Қозоғистоннинг 1 миллиард 261 миллион пуд сифатли дони тўкиб қўйилди. **(Давомли қарсаклар).**

Россия Федерациясининг Оренбург, Омск, Челябинск, Амур областлари, Украинанинг Хмельницк, Тернополь ва Львов областлари планларни муваффақиятли бажариб ғалла тайёрлашга салмоқли ҳисса қўшдилар. **(Қарсаклар).**

Олтой ва Краснодар ўлкаларининг, Бошқирдистон Автоном Республикасининг хўжаликлари давлатга талайгина миқдорда дон сотдилар. **(Қарсаклар).**

Озарбайжон, Молдавия қишлоқ меҳнаткашлари, Ўзбекистон, Туркманистон, Тожикистон пахтакорлари, Украина, Белоруссия картошкакорлари, Грузия чойкорлари, бошқа баъзи республикалар ўз областлари яхши натижаларга эришдилар. **(Қарсаклар).**

Об-ҳаво шароитлари сабабли, айниқса, кўп зарар кўрган республикалар ҳамда областларнинг кўпгина колхозлари ва совхозлари ҳам ҳалол, зарбдорларча ишладилар.

Қишлоқ хўжалиги ходимларига, қишлоққа ёрдам берган шаҳарликлар ва Қуролли Кучларнинг жангчиларига, 1979 йилнинг ҳар бир тонна ҳосили учун шавкатли курашган кишиларнинг ҳаммасига КПСС Марказий Комитети Пленуми қатнашчилари номидан самимий миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсиз. **(Давомли қарсаклар).**

Халқ хўжалигининг муваффақиятлари партиянинг ғоят муҳим социал масалаларни ҳал этиш, халқнинг турмуш даражасини юксалтириш йўлини планли равишда амалга ошириш имконини берди. Бунда аҳоли жон бошига тўғри келадиган реал даромадлар энг умумлашма кўрсаткичдир. Аҳоли жон бошига реал даромадлар эса тўрт йил ичида 13 процентдан кўпроқ ортади.

Ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақини, шунингдек колхозчиларнинг даромадларини ошириш юзасидан беш йиллик топшириқлари бажарилмоқда. Бу йил ноишлаб чиқариш тармоқлардаги 31 миллион ишчи ва хизматчилар учун янги, янада юқори маош ва окладларни жорий этиш ниҳоясига етказилади. Қора ва рангли металлургия, кўмир ва сланец саноати, тўқимачилик саноати, қишлоқ хўжалиги ходимларининг айрим категорияларига қўшимча имтиёзлар берилди. Линияларда ишловчи қурилиш ходимларининг иш ҳақи оширилди. Яқинда мамлакатнинг Шарқий районларидаги темир йўлларда иш ҳақини оширишга, Темир йўллар министрлиги корхоналарида кўп йиллик хизмат учун ҳақ тўлашни жорий этишга қарор қилинди.

Халқ истеъмол молларини сотиш кўпайди. Чакана товар обороти таққослама нархларда 18 процент, маиший хизмат ҳажми учдан бир ҳисса ортди.

Ижтимоий истеъмол фондлари жуда катта маблағни ташкил этади, — 410 миллиард сўмдан ошиб кетади. Ана шу миллиард-миллиард сўмлар нима учун сарфланиши маълум — аҳолининг ижтимоий ва маданий эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга, халқ маорифини янада ривожлантиришни, меҳнаткашларга медицина ёрдамини ва уларнинг дам олишини уюштиришни яхшиланишини таъминлашга, пенсия ва стипендиялар тўлашга сарфланади.

Уй-жой ва социал-маданий қурилишга мўлжаллагидан кўпроқ маблағ сарфланди. Тўрт йил мобайнида 423 миллион квадрат метр уй-жой қурилди. Кўпдан-кўп болалар боғчалари, мактаблар, касалхоналар, клублар, кутубхоналар барпо этилди. Кўп қаватли уйларни тўлиқ йиғма конструкциялардан қуришга ўтган москваликларнинг тажрибасини ўрганиб оммалаштирса арзийди. Бу — харажатларни сезиларли даражада камайтирибгина қолмай, шу билан бирга квартираларнинг сифатини, уйларнинг меъморий қиёфасини яхшилаш имконини ҳам берди.

Шундай қилиб, ўртоқлар, беш йилликнинг бошидан буён партиянинг КПСС XXIV ва XXV съездларида ишлаб чиқилган иқтисодий ва социал сиёсатини амалга ошириш соҳасида кўп ишлар бажарилди **(Давомли қарсаклар).**

Муваффақиятлар яққол кўриниб турибди — бу муваффақиятлар оз эмас. Ана шу муваффақиятларни биз 1980 йилги халқ хўжалик вазифаларини ҳал этиш учун, коммунизмнинг моддий-техника базасини бунёд этиш йўлида дадил олға бориш учун яхши негиз деб биламиз. **(Қарсаклар).**

План лойиҳасида кўзда тутилган суръатлар миллий даромаднинг, саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотининг мутлақ ўсишини талайгина кўпайтиришни таъминлайди. Лойиҳада кучларни энергетика, транспорт, қора ва рангли металлургия каби муҳим участкаларга жамлаш кўзда тутилганлиги ҳам ижобий ҳолдир. Қишлоқ хўжалиги кўпдан-кўп машина ва ўғит олади. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноатига анчагина маблағ сарфланади. Аҳоли жон бошига реал даромадлар ортади. Уй-жой қурилишининг юксак суръатлари сақлаб қолинади. Аҳолининг бир қанча молларга бўлган эҳтиёжи яхшироқ қондирилади. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан, шунингдек бошқа давлатлар билан ташқи иқтисодий алоқаларни кенгайтириш мўлжалланмоқда.

Мана шуларнинг ҳаммасига амал қилиб, 1980 йилги план ва бюджет лойиҳаларини асосан маъқуллаш мумкин. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бундай хулосани қўллаб-қувватлайди ва ҳар иккала лойиҳани Олий Совет сессиясига кўриб чиқиш учун тақдим этиш тўғрисидаги фикрга қўшилади, деб ўйлайман. **(Қарсаклар).**

Аммо бу айтилган сўзлар биз план лойиҳасидан ва тўрт йил ичида қилинган ишларнинг натижаларидан тўла қаноатланамиз деган маънони билдирадими? Йўқ, бундай маънони билдирмайди. Тақдим этилган материаллардан кўриниб турибдики, бир қанча соҳаларда 1980 йилги топшириқлар беш йиллик планидан паст. Халқ хўжалигининг баъзи соҳаларида аҳвол мураккаблигича қолмоқда.

Экономика 1979 йилда — ўнинчи беш йилликдаги энг мураккаб деса бўладиган йилда дуч келган объектив қийинчиликларни ҳам эътиборга олиш керак, албатта. Бироқ хўжаликда қийинчилик ва нуқсонлар сақланиб қолаётганлигининг асосий сабаби тўғрисида гапирадиган бўлсак, у ҳолда бу сабаб шундан иборатки, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини янада ошириш соҳасида планда белгиланганидек олға силжишга муваффақ бўлинмади.

Министрликлар ва идоралар ҳамма жойда ҳам инерция кучини енгиб ўтиб, бутун ишни сифат томонига, меҳнат унумдорлигини ошириш, энг яхши пировард натижаларга эришиш томон буриб юборишни қатъийлик билан охиригача етказа олмадилар.

Халқ хўжалигига жуда кўп маблағ сарфланмоқда. Мамлакат ёқилғи ва хом ашёнинг кўпгина турларини қазиб чиқариш, чўян, пўлат, цемент, минерал ўғит ишлаб чиқариш, бошқа кўпгина кўрсаткичлар жиҳатидан дунёда биринчи ўринга чиқиб олди. Ишлаб чиқариш фондлари тўхтовсиз оширилмоқда, янги-янги меҳнат ресурслари қамраб олинмоқда. Пировард натижага эса биз эришишимиз лозим бўлганига қараганда, имкониятларимизга нисбатан кам эришмоқдамиз. Номутаносиблик, танқислик, резервларнинг етишмаслиги мана шундан келиб чиқмоқда.

Шу муносабат билан баъзи проблемаларга — асосан ана шу проблемаларни 1980 йилдаёқ ва ўн биринчи беш йилликда ҳал этиш учун нима қилиш зарурлиги нуқтаи назаридан тўхталиб ўтмоқчиман.

Ўртоқлар, бу ерда камчиликлар тўғрисида гапириб ўтилди. Айниқса, кескин бўлиб қолган масаладан бошлайман, — бу — транспорт, даставвал темир йўл транспортининг ишидир. Ўз-ўзидан равшанки, транспорт ҳамиша муҳим роль ўйнаб келди. Ҳозир, саноатнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ томон мислсиз ҳаракат қилиб бораётганлиги, ихтисослаштириш ва кооперациялаш чуқурлашаётганлиги шароитида транспортнинг аҳамияти яна ҳам кўпроқ ортади.

Партия Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети вужудга келаётган қийинчиликларни кўриб 1977 йил январида шу беш йилликда темир йўл транспортини ривожлантириш тадбирлари тўғрисида махсус қарор қабул қилган эдилар. Лекин Темир йўллар министрлиги ҳам, Госплан ҳам бу қарорнинг дуруст бажарилишини таъминламадилар. Натижада ғоят муҳим юкларни ташиш планлари қўпол равишда бузилмоқда. Ёқилғи, руда, ёғоч-тахта, дон ана шу юклар жумласидандир. Бунинг учун ўртоқ И. Г. Павловский, шунингдек министрликнинг бошқа раҳбарлари

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси

Николай Александрович ТИХОНОВ

Ўртоқ Н. А. Тихонов 1905 йилда туғилган, 1940 йилдан бери КПСС аъзоси. Меҳнат фаолиятини 1924 йилда паровоз машинистининг ёрдамчиси сифатида бошлаган. 1930 йилда Днепропетровск металлургия институтини битиргандан сўнг завод инженери, цех бошлиғи, бош инженери, директори бўлиб ишлаган. СССР Қора металлургия министрлигида бир қанча раҳбарлик лавозимларида — министрлик бош бошқармасининг бошлиғи, министр ўринбосари бўлиб ишлаган. 1957 йилда Днепропетровск халқ хўжалиги кенгашига бошчилик қилган. 1960 йилдан бошлаб СССР Давлат иқтисодий кенгаши раисининг ўринбосари — СССР министри, 1963 йилдан СССР Госплани раисининг ўринбосари — СССР министри бўлган. 1965 йилдан СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасини бажарган, 1976 йилдан буён СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосаридир. 1978 йилда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайланади.

Ўртоқ Н. А. Тихонов Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Давлат мукофотларининг лауреати, техника фанлари докторидир.

У бир неча чақириқ СССР Олий Советининг депутатидир.

КПСС МАРКАЗИЙ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИДА

27 ноябрда КПСС Марказий ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди. Комиссия раиси ўртоқ Г. Ф. Сизов КПСС Марказий ревизия комиссиясининг 1979 йилги фаолияти тўғрисида ахборот берди.

Мажлисда КПСС Марказий ревизия комиссиясининг 1980 йилги иш плани кўриб чиқилди ва тасдиқланди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

кўп даражада жавобгардирлар. Улар, деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев, темир йўлларда дарҳол ишларни тартибга келтиришлари, ҳамма бўғинларда интизомни мустаҳкамлашлари шарт. Тепловоз ва электровозлар паркини тўлдириш, вагонлар ремонтини кенгайтириш ва яхшилаш, станция хўжалигини ривожлантириш ишлари шошилинч чораларни тақозо этади. Вагонларга юкларнинг ўз вақтида ортилиши ва бу юклар ўз вақтида тушириб олиниши учун саноат, қурилиш, савдо корхоналарининг масъулиятини ҳам кескин ошириш зарур. Транспорт ишининг бошқа масалалари каби ана шу масалалар билан ҳам партия ва совет органлари муттасил шуғулланишлари лозим.

Такрор айтаманки, мана шуларнинг ҳаммасини мутлақо кечиктириб бўлмайди. Транспортдаги аҳволни яқин вақт ичида яхши томонга ўзгартириш керак. Бироқ истиқболни назарда тутиб транспорт проблемаларини тубдан ҳал этиш учун бу етарли эмас. Транспортни ривожлантиришнинг фан-техника тафаккури энг яхши ютуқларини ўзида акс эттирган узоқ муддатли комплекс программасини ишлаб чиқиш керак. Ана шу программа ҳамма турдаги юк ташишни ривожлантириш ва бир-бири билан боғлаш масалаларини қамраб олиши лозим. Бу программада темир йўлларни модернизациялаш, трубопровод, дарё, автомобиль транспортини жадал суръатлар билан ўстириш, юк ортиш-тушириш ишларини механизациялаш кўзда тутилиши керак. Юк ташишни ташкил этишни тубдан яхшилашга, бу ишни оқилона планлаштиришга алоҳида эътибор берилиши лозим.

Шундай программани тайёрлаш ва транспорт барча турлари ишини доимо самарали бошқариш СССР транспорт министрликлари ва Госпланининг масъулияти қатъиян оширилишини тақозо этади.

Сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев **ёқилғи ва энергетика масалаларига** тўхталди. Пленум иштирокчиларига яхши маълумки, деди у, биз дунёда энг йирик ёқилғи энергетика комплексига эгамиз. Кейинги 15 йилнинг ўзида электр энергияси ҳосил қилиш ва нефть қазиб олиш (газ конденсатини ҳам қўшиб ҳисоблаганда) қарийб 3 баравар кўпайди, газ эса 4 баравардан зиёд ошди. Ҳозирги замон энергетикаси тобора кўпроқ фан ютуқларига, юксак унумли техникага таянмоқда. Чунончи, Ленинградда иссиқлик электр станциялари учун ҳар бирининг қуввати 800 минг киловаттли энергоагрегатлар ишлаб чиқарила бошланди, 1 миллион 200 минг киловатт қувватга эга бўлган асосий энергетика блоки ускуналари яратилди, 1 миллион киловатт қувватга эга бўлган атом реакторларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу эса кўплаб ёқилғи, моддий ва меҳнат ресурсларини иқтисод қилиш имконини беради.

Аммо, халқ хўжалигининг ўсиб бораётган эҳтиёжлари катта куч сарфлаб қондирилаётган экан, энергетика проблемаларининг бутун комплекси устида яна ва яна ўйлаб кўрмоқ керак бўлади.

Яқин орадаги вазифалар ҳақида гапириладиган бўлса, аввало, қишга етарли ёқилғи запасини ғамлаб қўйиш керак. Бунинг учун нефтчилар, шахтерлар, газ саноати ва айниқса транспорт ходимларининг пухта ишлашлари лозим, ёқилғини тежаш юзасидан план топшириқлари сўзсиз бажарилиши керак. Бу ҳақда хўжалик ташкилотларигина эмас, балки юқоридан пастгача барча партия ва совет органлари ғамхўрлик қилишлари зарур.

80-йилларни мўлжаллаб айтганда, вазифа шундан иборатки, мамлакатнинг ёқилғи-энергетика балансини анчагина яхшилаш ва биринчи навбатда электр станциялари учун ёқилғи бўлган нефтнинг улушини қисқартириш лозим. Бу реал ишми? Ҳисоб-китоблар бунинг ниҳоятда реал иш эканлигидан далолат бериб турибди.

Бунинг учун, биринчидан, газ қазиб олиш суръатларини кескин кучайтириш, айниқса Ғарбий Сибирда тағин ҳам кучайтириш, шу тариқа кенг миқёсда мазутнинг ўрнини газ билан алмаштиришни таъминлаш керак. Иккинчидан, атом энергетикасини илдам ривожлантириш лозим. Бу ўринда электр энергияси ишлаб чиқариш учунгина эмас, балки иссиқлик энергиясининг эҳтиёжлари учун ҳам сезиларли резервлар вужудга келтирилган. Бу иш жуда фойдалидир. Учинчидан, Экибастуз, Кан-Ачинск, Кузнецк иссиқлик энергетикаси комплексларини ўзлаштиришни тезлаштириш ва албатта тегишли электр узатиш линиялари қурилишини, аввало, 1500 киловольт кучланишли доимий токда ишлайдиган Экибастуз — Марказ линияси қурилишини тезлаштириш лозим. Дарвоқе, Қозоғистоннинг шарқида ноёб иссиқлик электр станциялари қурилиши ҳамон жуда ёмон олиб борилаётганлигини айтиб ўтишим керак. Аҳволни дарҳол таҳлил этиб, Экибастуз фаолиятига ғайрат-шижоат билан аралашиб, тегишли тадбирлар кўришни ўртоқ П. С. Непорожнийга тавсия этмоқчиман.

Аммо биз энергетикани қандай суръатлар билан ривожлантирмайлик, иссиқлик ва энергияни тежаш бундан буён ҳам энг муҳим умумдавлат вазифаси бўлиб қолаверади. Шу боисдан планларда эскирган, ҳаддан ташқари кўп энергия сарфлашни талаб қиладиган машина-ускуналарни алмаштириш, техника тараққиётини жадаллаштириш ҳамда энергияни тежайдиган технологияни кенг жорий қилиш, саноат иншоотлари ва уй-жой биноларининг иссиқликка чидамлилигини ошириш бўйича ўсиб бораётган топшириқларни кўзда тутишимиз лозим. Ҳар бир коллектив, ҳар бир меҳнаткашнинг куч-ғайрати ёқилғи ва энергияни тежашга қаратилиши керак.

Пировардида, бизнинг бурчимиз — мамлакатнинг иқтисодий юксалиши кўп жиҳатдан боғлиқ бўлган келгусидаги энергетика ҳақида олдиндан ўйлаб кўришдан иборат.

Бинобарин, перспектив планларда тез нейтронлар билан ишловчи реакторлари бўлган атом электр станцияларини кенг қуриш, бошқариладиган термоядро синтези ишларини авж олдириб юбориш, синтетик суюқ ёқилғи ишлаб чиқариш, қуёш ва геотермал энергиясидан фойдаланиш кўзда тутилиши лозим.

Энергетикани жадал ривожлантириш анча-мунча куч-ғайрат, каттагина капитал маблағ сарфлашни талаб қилади. Энергетика проблемасини самарали ҳал этиш йўлларини белгилаш учун махсус комиссия тузилди.

Металлургия ва машинасозлик тўғрисида биз алоҳида ғамхўрлик қилишимиз лозим,— деди ўртоқ Л. И. Брежнев.— Металл ишлаб чиқариш миқёслари ғоят кенгайиб кетганлигига қарамай, у ҳамон етишмаяпти.

Бунга уч группа сабаб тўсқинлик қилмоқда. Биринчидан, металлургиянинг ўзида туб сифат ўзгаришлари суст амалга оширилмоқда. Иккинчидан, асосий тармоқларда — металлни истеъмол қилувчиларда янги технология жараёнларини жорий қилиш орқада қолмоқда. Учинчидан, металл тўғридан-тўғри исроф қилиб юборилмоқда, қониқарсиз сақланмоқда, ундан мақсадга мувофиқ фойдаланилмаяпти.

Металл ишлаб чиқаришнинг ҳозирги эришилган даражасида қора металлургияни янада тез ривожлантиришнинг асосий йўли — унинг миқдор ўсишидагина бўлмай, балки сифатини тубдан яхшилаш ҳамда металл маҳсулотлари хилини кўпайтиришдан иборат эканлиги тўғрисида ҳозиргача бир неча бор гапирилган эди. Ўртоқ И. П. Казанец ҳам, қора металлургия учун жавобгар бўлган бошқа ўртоқлар ҳам буни тушунадилар, деб ишонаман. Аммо амалда эса, техникани тараққий эттириш йўли сустлик билан олиб борилмоқда. Қудратли кислород конверторлари ва электр печларини жорий қилиш, пўлатни узлуксиз қуйиш жуда орқада қолмоқда. Тежамли прокат турлари ҳиссаси етарли ўсмаяпти.

Қора металлургиядаги аҳвол учун қурувчилар ҳам масъулдирлар. Ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш планлари кўпинча барбод берилмоқда. Бунинг учун КПСС Марказий Комитетининг Пленуми Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлигига раҳбарлик қилиш ишониб топшириб қўйилган ўртоқ Н. В. Голдиндан ҳисоб сўрашга ҳақлидир.

Машинасозлик металлни энг кўп истеъмол қилувчи соҳа ҳисобланади. Биз бу тармоқнинг муваффақиятларини қадрлаймиз. Бу тармоқни жадал ривожлантиришни халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида техника тараққиётининг энг муҳим шарти деб биламиз. Унинг эҳтиёжларини қондириш учун қийинчиликлар билан маблағлар топиб бермоқдамиз. Аммо, машинасозларга нисбатан эътирозлар ҳам бор. Ишлаб чиқарилаётган кўпгина машина ва ускуналарнинг металл сарфи ғоят кўп. Металлни қайта ишлашда чиқиндилар улуши камаймаяпти, аниқ заготовкалар секинлик билан жорий этилмоқда.

Машина ва ускуналар баъзи турларининг техник даражаси ва сифати эътирозларга сабаб бўлмоқда. Машиналарни конструктив камчиликлари бўлган ҳолда ишлаб чиқаришга қабул қилиш ҳоллари мавжуд. Чебоксар трактор заводи маҳсулоти бунга ёрқин мисол бўла олади. Янги қурилган завод бўлган бу корхонага катта умид боғланган эди. Аммо, оғир тракторларнинг дастлабки партияси уларни асосан ишлатиш мўлжалланган жойларда яроқсиз бўлиб чиқди. Бунинг учун министр ўртоқ И. Ф. Синицин ва завод директори ўртоқ В. Т. Десятов жавоб беришлари керак.

Баъзи машинасозлик заводлари янги, замонавий маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтишни жуда чўзиб юбормоқдалар. Чунончи, Павлодар трактор заводини кучли «К-701» тракторлари ишлаб чиқаришга ўтказиш жуда чўзилиб кетди. Ҳолбуки бу тракторлар қўриқдаги деҳқончилик шароитида ишлатишга боп эди.

Машинасозликда ҳам, металлургияда ҳам энг кам харажатлар билан кўпроқ пировард халқ хўжалик натижаларига эга бўлишдан иборат бир қатор йўналишлар бор. Ўртоқ Л. И. Брежнев металл маҳсулотлари чидамлилигини ошириш, коррозияга қарши курашни кучайтириш, кукунли металлургияни жадал ривожлантириш, шунингдек металлнинг ўрнини босадиган маҳсулотлар ишлаб чиқаришга диққат-эътиборни жалб этди. Бу ишларнинг ҳаммаси ярим-ёрти, қўрқа-писа бажарилмоқда, деб айтишим мумкин.

Халқ хўжалигининг эҳтиёжини қондириш учун Госплан, тегишли министрликлар ўн биринчи беш йилликда металлнинг сифатини ошириш ва уни тежашда кескин бурилиш ясашлари керак. Бундан бошқа йўл йўқ.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ғоят йирик давлат проблемаси бўлган **капитал қурилишга** катта эътибор берди. Ҳар йили бу соҳага миллий даромаднинг бешдан бир қисмидан кўпроқ маблағ сарфланмоқда. Экономикамизнинг кўрсаткичлари, мамлакатдаги фан-техника тараққиёти суръатлари, ишлаб чиқариш самарадорлиги ҳам бу маблағлардан қандай фойдаланилишига боғлиқ.

Биз кўп қурмоқдамиз. Шу билан бирга капитал қурилишдаги аҳвол бизни қаноатлантирмайди. Қурилиш муддатлари кўпинча чўзиб юборилмоқда. Битказилмаган қурилишлар нормативдан анча ошиб кетмоқда. Ресурслар кўпинча биринчи навбатдаги қурилишларга етказиб берилмаяпти. Бу ўринда хатоликка, маҳаллийчиликка йўл қўйилибгина қолмай, шу билан бирга бориб турган ўзбилармонлик ҳам қилинмоқда.

Марказий Комитет баъзи конкрет фактларга эга ва уларни текшириб чиқиш ҳақида топшириқ беради.

Ўлка, область, шаҳар партия комитетларининг секретарлари тегишли хулосалар чиқариб олишлари, капитал маблағларни сочиб юборишга кескин барҳам беришлари, ишчилар ва материалларни муҳим давлат объектларидан бошқа ёққа олиш ҳолларига чек қўйишлари зарур.

Таҳлил шундан далолат бермоқдаки, деб таъкидлади сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев,— бир қанча ҳолларда қувватларнинг қурилиши туташ соҳалар билан мослаштириб олиб борилмаяпти.

Ғоят катта куч-ғайрат сарфлаб ўғит ишлаб чиқарувчи жуда йирик заводлар қурилди. Энди бўлса ўртоқ Л. А. Костандовнинг миллион-миллион тонна ўғит ишлаб чиқарувчи қувватлари бекор туриб қолаётганлиги маълум бўлиб қолди. Хом ашё ва газ етишмаётган экан. Хўш, олдин нега буни ўйламадингиз? Заводларнинг ишлашига ишончингиз комил бўлмаган экан, нега уларнинг қурилишига пул бердингиз? Ўртоқ Костандовга ҳам, Госплан ходимларига ҳам шундай саволлар беришга ҳақлимиз.

Ёки яна бошқа мисоллар келтирайлик. Кейинги йилларда ишга туширилган Рузаевка ва Пенза химия машинасозлиги заводлари қувватларидан (министр ўртоқ К. И. Брехов) 1979 йилнинг биринчи ярмида ярмидан ҳам кам фойдаланилди. Бунинг асосий сабаби кадрлар билан таъминланмаганликдадир. Яна шундай савол туғилади: наҳотки кадрларни жалб этиш ҳақида олдиндан ўйлаб кўришнинг иложи бўлмаган бўлса?

Госплан маҳкамачилик ва маҳаллийчилик қисувларига лозим даражада қарши турмаган, деган таассурот туғилади. Бундай қисувлар эса планнинг кучига путур етказади, экономиканинг пропорционал ўсишига халақит беради. Госплан раҳбарлиги умумдавлат манфаатларини ҳимоя қилиб, зўр қатъият кўрсатиши лозим. Бунда КПСС Марказий Комитети уни тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди. **(Қарсаклар).**

80-йил плани лойиҳаси кўриб чиқилаётганда янгидан бошланадиган қурилишлар миқдорини қисқартириш, ишга тушириладиган объектларни ниҳоясига етказиш ҳамда қувватларни тезроқ ишга тушириш учун иложи бўлган ҳамма ишларни амалга ошириш зарурлиги таклиф этилди. Ҳозир вазифалар ана шундан иборат.

Ишлаб чиқариш объектлари қурилиши масаласи уларнинг келгусида узлуксиз ишлашини таъминловчи ҳамма омилларни — хом ашё, транспорт, ишчи кучини реал равишда ҳисобга олгандан кейингина ҳал этилиши керак. Қарор қабул қилинганидан кейин янги қурилишларга капитал маблағларни, моддий ва молия ресурсларини нормативларга тўла риоя қилган ҳолда ажратиб бериш керак.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети Пленумининг капитал қурилиш билан бевосита ёки бавосита алоқадор бўлган иштирокчилари халқ хўжалигининг бу соҳасида олдинда турган вазифаларни бажариш ишига бутун масъулиятни тўла англаган ҳолда ёндашадилар, деб ишонч билдирди. **(Қарсаклар).**

Сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев аҳолини **озиқ-овқат маҳсулотлари билан**, айниқса, гўшт билан таъминлаш проблемаларига ўтди. Озиқ-овқат маҳсулотларини мўл-кўл ва кенг ассортиментда ишлаб чиқариш, муттасил таъминлаш партиянинг меҳнаткашлар фаровонлигини оширишга қаратилган йўлидан келиб чиқувчи энг муҳим вазифалардан биридир, деди у.

Бу вазифани ҳал этарканмиз, биз қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга диққат-эътиборни қаратишимиз табиийдир. Кейинги уч беш йиллик мобайнидагина қишлоққа қарийб 400 миллиард сўм капитал маблағ сарфланди. Ўн биринчи беш йилликда ҳам қишлоққа анчагина миқдорда капитал маблағ ажратилади.

Айни пайтда биз маблағ ва техникадан оқилона фойдаланиш, қишлоқдаги моддий-техника базасининг мустаҳкамланиши мамлакатни озиқ-овқат билан таъминлаш даражасига сезиларли таъсир қилиши учун талабни ҳам кучайтиришга ҳақлимиз.

Чорвачилик нақадар мураккаб тармоқ эканлиги ҳаммага маълум. Ахир, бу соҳада жуда кўп иш қилиняпти-ку. Гарчи донга бўлган бевосита эҳтиёжлар кўпдан буён тўла-тўкис қондирилаётган бўлса ҳам, дон етиштиришни кўпайтиришни давом эттирмоқдамиз, — озуқа учун дон етиштиришни ошириб бормоқдамиз. Минг-минглаб янги ферма ва комплекслар қурилди. Чорва моллари туёғи жуда кўпайди. Бундан бир неча йил муқаддам чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш учун машиналар ишлаб чиқарувчи махсус тармоқ вужудга келтирилди.

Аммо буларнинг қайтими ҳозирча ниҳоятда кам. Бир неча йилдирки, гўшт етиштириш жуда секинлик билан ўсмоқда. Озуқанинг оқсил бўйича баланслаштирилмаганлигини сабаб қилиб кўрсатмоқдалар. Бундай проблеманинг мавжудлигини шубҳага олмоқчи эмасман. Аммо ишончим комилки, хўжалигимизнинг ҳозирги даражасида, чорвачиликка сарфлаётган сарф-харажатларимизнинг ҳозирги миқёсида бошқа муаммолар қатори бу проблемани ҳам анча тезроқ ҳал эта оламиз.

КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленумида чорвачиликни ривожлантиришнинг конкрет тадбирлари муфассал кўриб чиқилган эди. Пленум қарорларини бажариш, мамлакатда гўшт етиштиришни анча кўпайтириш—қишлоқ хўжалик тармоғи раҳбарларининг, маҳаллий партия ва совет органлари раҳбарларининг, чорвачилик мутахассисларининг, барча ходимларининг энг муҳим бурчидир. **(Қарсаклар).**

Сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев қишлоқ хўжалик маҳсулотининг сифати тўғрисида бирмунча мулоҳазаларни айтди. Пировард натижалар сифатга шу қадар боғлиқ бўлган тармоқлар камдан-кам топилса керак. Аммо шуни эътироф қилиш керак, колхоз ва совхозлар ҳали ҳам ишнинг шу жиҳатига дуруст эътибор беришмаяпти. Чамаси, улар маҳсулотнинг юксак сифати, унинг асралиши учун етарли даражада рағбатлантирилмаётирлар. Афтидан, мана шундай омилларни — ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириш омилларини такомиллаштириш вазифаси етилган бўлса керак. План кўрсаткичлари, шунингдек нархлар ҳам анча кўп даражада сифат билан белгиланиши лозим.

Қишлоқ хўжалигида ҳосил йиғиштириб олиниши биланоқ маҳсулотни дастлабки қайта ишлашга—қуритиш, саралаш, тозалашга жуда кўп нарса боғлиқ эканлиги маълум. Башарти бу иш ўтказилмаса ёки ёмон ўтказилса, нобудгарчилик, сифатнинг кескин пасайиши муқаррар бўлиб қолади. Бундан ташқари, йиғиштириб олинган ҳамда ташиш ва узоқ вақт асрашга ярамайдиган маҳсулотнинг (айниқса сабзавот ва меванинг) бир қисмидан дарҳол қайта ишлаш вақтида фойдаланиш—шарбат ва томат пастаси тайёрлашда, тузлаш ва ачитишда ҳамда шу кабиларда фойдаланиш мумкин. Ҳолбуки, колхоз ва совхозларда маҳсулотни дастлабки қайта ишлайдиган қувватлар жуда заифлигича қолмоқда. Бинобарин, давлат ва колхозларнинг мана шундай қувватларни вужудга келтиришга сарф қиладиган маблағи улушини кўпайтириш керак. Илғор хўжаликларнинг тажрибаси ишга мана шундай ёндашишнинг самарадорлигини яққол тасдиқлаб турибди.

Давлат харид қилган маҳсулотни сақлаш системасини ҳам анча яхшилаш керак. Унинг бир қисмини муайян вақт давомида бевосита колхоз ва совхозларнинг ўзида сақлаш манфаатлироқдир. Шу йўл билан маҳсулот сифатини ошириш ва нобудгарчиликни қисқартиришгина эмас, шу билан бирга марказлаштирилган омборларнинг ишини камайтириш, транспортдан ва ишчи кучидан бирмунча бир маромда фойдаланиш мумкин. Бинобарин, колхоз ва совхозларда омборлар ва сабзавотхоналар қурилишини кенгайтириш керак.

Пировард натижада истеъмолчи қишлоқ хўжалик маҳсулотининг магазинда қай аҳволда кўриши ва сотиб олиши тезлигига қараб унинг сифатига ҳам, миқдорига ҳам баҳо беради. Шу боисдан ҳам дала ёки фермани истеъмолчи билан бирлаштирадиган занжирнинг ҳамма ҳалқалари узлуксиз, баҳамжиҳат ишлашига эришиш лозим. Бу ўринда ҳамма нарса—транспорт ҳам, идишларни ишлаб чиқариш ҳам, маҳсулотни асраш ва қайта ишлаш ҳам, ниҳоят савдо-сотиқ ҳам баббаравар муҳимдир. КПСС Марказий Комитетининг сўнгги икки Пленуми йўл-йўриқларини янада зўр ғайрат билан бажариш, ана шу ҳалқаларнинг деярли ҳар бирида мавжуд бўлиб келган эски камчиликларини бартараф этиш лозим.

Озиқ-овқат ва сут саноатининг ишини яхшилаш керак. Масалан, нон-булка ва кондитер маҳсулотларининг турлари нега камайиб кетаяпти? Ёки нега шу қадар кўп миқдорда сут етиштирилаётган бир пайтда сут маҳсулотлари, сариёғ, пишлоқ таъминотида нечун узилишларга йўл қўйиляпти? Ўйлайманки, В. П. Леин ва С. Ф. Антонов ўртоқлар бу саволлар аввало ўзларига қаратилганини ва амалий ҳал этилиши лозимлигини тушуниб оладилар.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тайёрлов, транспорт, асраш, қайта ишлаш ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан савдо қилиш системасидан ажратиб бўлмаслигини турмуш кўрсатиб турибди, деб уқтирди сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев. Уларнинг ҳаммаси — яхлит озиқ-овқат комплексидир. Шу боисдан ҳам у яхлит бир комплекс тариқасида планлаштирилиши лозим. Капитал маблағларни ва бошқа ресурсларни тақсимлашни пировард мақсадга — аҳолини озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилашга бўйсундириш керак. Уни яхлит комплекс сифатида бошқариб, маҳсулотнинг ишлаб чиқаришдан магазингача узлуксиз ва тез етиб боришини таъминлаш ҳам лозим. План кўрсаткичлари, моддий рағбатлантириш системасини шундай йўлга қўйиш керакки, ҳар бир бўғиннинг ходимлари имкони борича кўпроқ миқдордаги маҳсулотни ва сифатли маҳсулотни истеъмолчига етказиб беришдан манфаатдор бўлсин. Янги беш йилликда озиқ-овқат масаласи айнан мана шу позициялардан туриб ҳал этилиши керак. **(Қарсаклар).**

Аҳолини баъзи бир **саноат моллари билан** таъминлашда узилиш бўлаётганлиги ҳам Марказий Комитетни ташвишга солмоқда. Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш ҳажми кўпаймоқда, албатта. Аммо унинг сифати ва турларига бўлган талаб саноатнинг таклифидан анча илгарилаб кетмоқда.

Кейинги вақтларда КПСС Марказий Комитетига, газеталарнинг редакцияларига нечундир «икир-чикирлар» деб аташ одат бўлган моллар, чунончи, энг оддий дори-дармонлар, совун, кир ювиш порошоклари, тиш чўткалари ва паста, игна-ип, гўдакларнинг йўргаклари, бошқа енгил саноат моллари билан савдо қилишда узилиш бўлаётганлиги тўғрисида хат ва шикоятлар келиб турибди. Буни кечириб бўлмайди, ўртоқлар.

Бунинг учун мазкур молларни ишлаб чиқарувчи министрликлар, аввало, Енгил саноат министрлиги (министри ўртоқ Н. Н. Тарасов) айбдор. Савдо министрлиги (министри ўртоқ А. И. Струев) ҳам айбдор. Маҳсулот ишлаб чиқаришга анча активроқ таъсир ўтказиш, саноатдан истеъмолчига ҳақиқатан ҳам зарур бўлган молларни ундириб олиш, ресурсларни эпчиллик билан моҳирона ишга сола билиш — савдо-сотиқнинг бевосита вазифасидир.

Аҳволни 1980 йилдаёқ тузатиб олиш зарур. Совуққонлик, масъулиятсизлик, ношудлик оқибатида келиб чиққан ҳар бир етишмовчиликнинг конкрет айбдорларини топиб, уларни жазолаш керак. **(Овозлар: тўғри. Қарсаклар).**

СССР Олий Советининг депутатлари билан халқ контроли ўтказган текшириш кун сайин талаб қилинадиган кўпгина молларни жойларнинг ўзида бемалол ишлаб чиқариш мумкинлигини кўрсатиб турибди. Шу сабабли министрликлар ва идораларнинг, марказдаги план ва савдо органларининг масъулиятини ошириш билан бирга маҳаллий саноат, матлубот кооперацияси, Советлар ва уларнинг доимий комиссиялари кенг истеъмол қилинадиган моллар ишлаб чиқариш билан бирмунча муфассал, энг муҳими эса ташаббускорлик билан шуғулланишлари лозим. Шундай қилинса, айниқса олис районлардаги маҳаллий хом ашёдан яхшироқ, самаралироқ фойдаланиш мумкин бўлади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев айтилган гапларни якунлаб, у баъзи бир муаммоларга тўхталиб ўтганида мавжуд қийинчиликларни яна бир карра кўрсатиб ўтишни назарда тутибгина қолмаганлигини қайд этди. Энг муҳими бошқа масалада: ишнинг қайси соҳасини олиб кўрмайлик, ҳамма жойда олға томон муваффақиятли ҳаракат қилишнинг жуда катта имкониятларини, жуда катта резервларини кўрамиз. Аммо улардан фойдаланиш учун том маънода **бошқарув савиясини кўтариш** зарур.

Келгуси беш йилликда экономиканинг структураси ва пропорцияларида катта ўзгаришларни амалга ошириш, таркиб топган тармоқ ва территориал алоқаларни такомиллаштириш, жуда оз чиқим қилиб, энг кўп ва тез самара олиш мумкин бўлган бўғинларни аниқлаш лозим. Мамлакатнинг олий план органи — иттифоқ Госплани мана шуларнинг ҳаммасини чуқур таҳлил этиб, ҳисоб-китоб қилиши ва конкрет план топшириқлари ҳамда рақамлари орқали баён этиши керак. Бинобарин, биз ҳаммамиз Госпланнинг ролини оширишдан, унинг ишини яхшилашдан манфаатдормиз. КПСС Марказий Комитети бир йилдан кўпроқ муқаддам Госпланнинг иши тўғрисида қарор қабул қилган эди. Бу қарорнинг амалда рўёбга чиқаришни жадаллаштириш лозим. Шундай қилиниши Госпланга янги беш йилликни яхшироқ тайёрлаш имконини беради.

Бу беш йилликнинг принципиал негизи равшан, деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев: Бу негиз халқ фаровонлигини изчиллик билан оширишдан иборат. Партиянинг самарадорлик ва сифатни ошириш йўлини икки ҳисса, уч ҳисса зўр ғайрат билан турмушга татбиқ этиш зарур. Бундан бошқа йўл йўқ, зотан бу йўл ўн биринчи беш йилликда муттасил ўтказилиши керак. **(Қарсаклар.).** КПСС Марказий Комитетига партиянинг йўли, унинг қарорлари план топшириқларида қандай мужассамлаштирилишини, қайси йўллар орқали, нималар ҳисобига хўжаликнинг самарадорлигини ошириш таклиф этилаётганлигини олдиндан кўриш муҳимдир. Мавжуд муаммоларни ҳам, шунингдек биз 80-йилларда дуч келишимиз мумкин бўлган проблемаларни ҳам қандай қилиб ҳал этиш мўлжалланаётганлигини билишни хоҳлаймиз. Шу сабабли СССР Госпланига 1990 йилгача бўлган истиқболни назарда тутиб ўн биринчи беш йилликнинг умумий концепциясини КПСС Марказий Комитетига келгуси йилнинг январида тақдим этиш топширилди. Шу билан бирга энг асосий проблемалар юзасидан уларни ҳал этишнинг битта эмас, балки бир неча нусхаларини ишлаб чиқиш, бунда нусхалардан ҳар бирининг ижобий ва салбий жиҳатларини ҳолисона чамалаб кўриш топшириғи берилди.

Айниқса келгуси беш йиллик арафасида халқ хўжалиги олдида турган актуал вазифаларни ҳал этишда партия олимларимизнинг — СССР Фанлар академиясининг, республикалар ва тармоқ академияларининг, ҳамма илмий тадқиқот институтларининг амалий ёрдамига умид қилади. Фан ва техника давлат комитети ҳам янада кўпроқ ғайрат билан ишлаши лозим.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг ёзда қабул этилган қарорларида планлаштиришни ва бутун хўжалик механизмини яхшилашга доир муҳим ва конкрет тадбирлар белгиланди.

КПСС XXV съездининг кўрсатмаларини, СССР янги Конституциясининг қоидаларини бажариш юзасидан тайёрланган бу ҳужжатлар бутун бошқарув ва планлаштирув фаолиятини юксак пировард халқ хўжалик натижаларига эришишга, ўсиб бораётган ижтимоий эҳтиёжларни янада тўлароқ қондиришга мўлжалланган. Хўжалик механизмини қайта қуриш катта хўжалик-сиёсий вазифадир. СССР Министрлар Совети ҳам, КПСС Марказий Комитетининг Секретариати ҳам мазкур қарорларнинг амалга оширилишини доимо контроль қилиб туришлари муҳимдир. Юқори органлар корхоналар, бирлашмалар, меҳнат коллективларига бериб қўйилган ҳуқуқларни камситмасликлари муҳимдир.

Ўртоқ Л. И. Брежнев меҳнат унумдорлигини ошириш, меҳнат ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш тўғрисида гапириб, қўл меҳнатини, аввало, оғир меҳнатни механизациялашни жадаллаштириш, айниқса Сибирь, Узоқ Шарқ ва Қозоғистоннинг янги ўзлаштирилаётган районларидаги маданий-маиший шароитлар тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш, меҳнатнинг ташкил этилишини жиддий равишда яхшилаш, малакали кадрларни ўз вақтида тайёрлаш вазифасини ўртага қўйди.

Кейинги вақтларда, деб уқтирди у, маҳаллий органлар корхоналардан ва муассасалардан одамларни турли-туман ишларга —ҳосилни йиғиштириб олишга, тайёрлов ташкилотларига, қурилишга, ободонлаштиришга ва шу каби ишларга тортиш практикасини кенгайтирдилар. Баъзи ҳолларда бу нарса иш учун фойдали бўлса, баъзи ҳолларда фойдали эмас. Аммо энг муҳими шундаки, бу ишда кўпдан-кўп тартибсизликка, масъулиятсизликка йўл қўйилмоқда. Шунинг натижасида меҳнат кўплаб нобуд бўлмоқда, корхоналарнинг нормал ишига ҳалал етмоқда, уларнинг раҳбарлари ортиқча ишчи кучини «ҳар эҳтимолга қарши» сақлаб туришга интиладиган бўлиб қолмоқдалар. Бу ишда тартиб ўрнатиш, эгасизлик ва қарамчиликни тугатиш пайти келди.

Бу гап шаҳар билан қишлоқнинг оталиқ алоқаларини амалга оширишга ҳам тааллуқлидир. **(Овозлар: Тўғри. Қарсаклар).**

Ўртоқ Л. И. Брежнев ишнинг ҳамма босқичларида, ҳамма соҳаларида **интизомни янада мустаҳкамлашга** катта эътибор берди. Бизнинг олдимизда турган вазифалар, шу жумладан, план топшириқларининг, қабул этилган қарорларнинг бажарилиши устидан назоратни кучайтиришни, қаттиқлаштиришни талаб қилади. Акс ҳолда биз айни бир хил масалалар билан ҳар йили шуғуллана беришга мажбур бўламиз. Шунга асосланиб КПСС Марказий Комитетининг Секретариати ишнинг у ёки бу соҳалари учун жавобгар бўлган ўртоқларнинг ахборотларини ўз мажлисларида тез-тез тинглаб туради. СССР Министрлар Совети, министрликлар ва идоралар ҳам, чамаси, шундай йўл тутарлар. Айтилган шу гапларнинг ҳаммасидан республикалар, ўлкалар ва областларнинг партия комитетлари ҳам хулоса чиқариб олишларига умид қиламан.

Ҳар хил ходимлар бор. Кадрларимизнинг кўпчилиги, шубҳасиз, ишни биладиган, ишлай оладиган, ўртага қўйилган вазифаларни ҳал қила оладиган партиявий кишилардир. Аммо бошқача ходимлар ҳам учраб қолади. Уларга қанча гапирманг, уларнинг виждонига, бурч ва масъулият туйғусига қанча мурожаат этманг, ҳеч нарса кор қилмайди. Бундайлар билан қатъийроқ иш тутиш, бошқача чоралар кўриш, топширилган ишни уддалайолмаётган раҳбар ходимларни алмаштириш, серғайрат, ижодий фикрловчи, ташаббускор ўртоқларни дадилроқ кўтариб қўйиш керак. **(Давомли қарсаклар).**

Умуман интизом ва тартиб доимо керак. Хўжалик юритиш миқёслари ҳаддан ташқари кенгайган, иқтисодий ўзаро алоқалар шохобчаси тобора мураккаб, қалин ва сертармоқ бўлиб қолаётган ҳозирги пайтда интизом ва тартиб айниқса зарур. Бу ўринда интизом тўғрисидаги сўзларгина, тартибга чақирувчи даъватларгина камлик қилади. Аввало қунт билан, кун сайин ташкилотчилик ишини олиб бориш, ижрони аниқ текшириш, омилкорлик билан пухта ўйланган кадрлар сиёсатини ўтказиш лозим. Хўжасизлик, белгиланган планларни, қоидалар ва нормаларни бузиш ҳолларига нисбатан оператив равишда кескин чоралар кўриш керак. Масаланинг шу зайилда қўйилишини Пленум қатнашчилари тўла-тўкис тушуниб, қўллаб - қувватлашларига умид қиламан. **(Давомли қарсаклар).**

СССР Олий Советининг бўлажак сессиясида бир қанча муҳим қонунларни — халқ контроли, олий суд, прокуратура, арбитраж, адвокатура тўғрисидаги масалаларни кўриб чиқиш назарда тутилмоқда. Бу қонунлар мамлакатда қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашга кўмаклашиши шубҳасиз. Бинобарин, бу қонунлар ҳозир биз муҳокама қилаётган масалаларга ҳам бевосита тааллуқлидир. Чунки қонунларни қатъият билан, оғишмай бажариш— бутун халқ хўжалиги механизми муваффақиятли ишлашининг ҳеч шубҳасиз омилларидан биридир. Янги қонунларнинг мазмунини, чуқур демократизмини тушунтириб бериш, уларнинг амалга оширилишига актив ёрдамлашиш, оммани қонунга андаккина бўлса-да хилоф иш тутиш ҳолларига қарши, совет социалистик ҳуқуқ-тартиботидан андаккина бўлса-да чекинишларга қарши курашишга отлантириш — партия органларининг вазифасидир, коммунистларнинг вазифасидир.

Халқ контроли органлари олдида турган вазифаларнинг масъуллигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Янги қонун муносабати билан халқ контролини партия органлари янада кўпроқ қўллаб-қувватлайдиган бўлишларига, халқ назоратчиларининг бутун кўп миллионли армияси хўжалик ишининг савиясини ошириш учун, план топшириқларининг бажарилиши учун ялпи курашга янада кўпроқ жалб этилишига қаратилган махсус қарор қабул қилиш назарда тутилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев пировардида ҳозирги халқ хўжалик вазифаларига татбиқан **ташкилий, оммавий-сиёсий идеологик ишнинг** характерига тўхталиб ўтди. Бу ишнинг бош йўналишлари:

— социалистик мусобақани ҳар томонлама авж олдиришдан, уни сифат кўрсаткичларига йўналтиришдан, муқобил планларнинг бажарилиши учун курашишдан;

— меҳнат унумдорлигини оширишга кўмаклашувчи илғор тажрибани, илғор иш формалари ва методларини қўллаб-қувватлаш ҳамда оммалаштиришдан;

— иқтисодий тежамкорликни изчиллик билан ўтказишдан, моддий ва молиявий ресурслардан оқилона фойдаланишдан;

— меҳнат интизомини бузишга, ландавурлик ва бўшашувчиликка қарши курашишдан иборат. Бу курашда меҳнат коллективлари тобора катта роль ўйнашлари лозим, шу сабабли уларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш керак.

Меҳнаткашларни беш йилликнинг сўнгги йили топшириқларини бажаришга сафарбар қилиш ҳамма куч-ғайратларимизнинг марказига қўйилиши керак. 1980 йилги план топшириқлари мураккаб, аммо улар бажарилиши ва ошириб бажарилиши лозим. Хўш, бунинг учун нима керак? Халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида, ҳар бир ишлаб чиқариш ячейкасида юксак талабчанлик, уюшқоқлик, ишга ижодий муносабат вазиятини вужудга келтириш керак.

Марказлаштирилган негизни мустаҳкамламай туриб социалистик экономикани ривожлантириб бўлмаслигини ҳаммамиз тушунамиз. Шу билан бирга сиёсатда ҳам, экономикада ҳам бизга қуйидан бўладиган ташаббусга— колхоз ва совхозларнинг, корхоналар ва бирлашмаларнинг, маҳаллий органларнинг ташаббусига кенг йўл очиб берадиган демократик централизм керак. Бу талаб бизнинг дунёқарашимиздангина эмас, шу билан бирга иқтисодий заруратдан ҳам келиб чиқади. Қуйидан бўладиган ташаббус —иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришда ҳеч нарса билан алмаштириб бўлмайдиган резервимиздир.

Минг-минглаб меҳнат коллективлари, миллион-миллион онгли совет гражданлари мамлакат тўғрисида, унинг экономикаси ҳақида ўйламоқдалар, бунинг учун жонкуярлик қилмоқдалар. Социалистик хўжалик механизми қулф уриб яшнаётган куч-ғайрат ва ташаббускорликнинг муносиб равишда рўёбга чиқарилишини таъминламоғи лозим. Иш услуби ва методларини партиянинг принципиал кўрсатмалари руҳида такомиллаштириш — барча партия ва хўжалик раҳбарларининг бурчидир. Партия Марказий Комитети улардан шуни талаб қилади. **(Қарсаклар).**

Бинобарин, ўртоқлар, дабдабабозлик ва шовқин-сурон камроқ бўлсин. В. И. Ленин «сиёсий вайсақилик» деб атаган нарса камроқ бўлсин. Совет кишилари билан ошкора, жиддий, асосли равишда гаплашиш керак. КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори мана шунга даъват этади. Партия пропагандаси, партия агитацияси максимал равишда аниқ бўлиши, одамларни тўлқинлантираётган ҳамма саволларга ишонарли тарзда, ишни билган ҳолда жавоб бериши керак. Мана шундагина партиянинг сўзи ўн миллионлаб коммунистлар ва партиясизларнинг меҳнатдаги ғайрат-шижоатида, меҳнатдаги куч-ғайратларида мужассамлашиши мумкин. **(Қарсаклар).**

Келгуси йилда В. И. Ленин туғилган кунга 110 йил тўлади. Шу муносабат билан КПСС Марказий Комитетининг қарори тайёрланмоқда, бу қарорда сиёсий жиҳатдан муҳим бўлган бир қанча тадбирлар кўзда тутилади. 80-йилни зарбдор иш, ленинча ишлаш йилига айлантириш керак. Бу — тадбирларнинг умумий муддаосидир. **(Қарсаклар).** Барча партия комитетлари, барча бир ярим миллион бошланғич партия ташкилоти ва партия группалари, Советлар, касаба союзлари, комсомол айнан шу муддаони кўзлаб ишлашлари керак. Кузда бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференциялари партиянинг халқ бахт-саодати йўлида янги зафарларга тайёр эканини яна бир марта кўрсатди. Бу — муттасил олға қиладиган ҳаракатимизнинг, янги муваффақиятларимизнинг ва ютуқларимизнинг гаровидир. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

ОЛТИН ҚЎЛЛАР ЖАСОРАТИ

Республика матбуот маркази хабар қилади

БУГУН, 28 НОЯБРДА, РЕСПУБЛИКАМИЗДА УМУМИЙ ТАЙЕРЛАНАДИГАН ПАХТАНИНГ СЎНГГИ МИНГ ТОННАЛАРИ ТАЙЕРЛАНИБ, СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА «ОҚ ОЛТИН» ТОПШИРИШ БОШЛАНАДИ.

Қўлга киритилган дастлабки ғалаба ҳосил йиғим-теримини тезроқ якунлашда иштирок этаётган барча кишиларни жасоратга илҳомлантираверсин!

Ўтган куни республикамиз бўйича 39123 тонна, шу жумладан, 2879 тонна ипак пахта тайёрланди.

СОВХОЗЛАР КОЛЛЕКТИВЛАРИ ЮТУҒИ

Республика Қишлоқ хўжалик министрлиги совхозлари давлатга пахта топшириш планини бажардилар. Тайёрлов пунктларига 1 миллион 586 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди.

ЯНА 1000 ТОННА ИПАК ПАХТА

Сурхондарё область Ленин йўли райони давлатга ингичка толали пахта топшириш планини бажарди. Қабул пунктларига 26050 тонна ана шу қимматбаҳо хом ашё етказиб берилди. Будённий номли, Қосим Раҳимов номли, Ленин номли, Охунбобоев номли илғор совхозларда ҳар гектар майдондан 25 центнердан хирмон кўтарилди.

Ленин номли совхознинг Турсуной Ашурова, Чори Ҳасанов, Будённий номли совхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жиянқул Рустамов, Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдусаттор Қурбонов бошлиқ бўлимларда гектар бошига 35—42 центнердан ипак пахта топширилди. Район пахтакорлари яна 1000 тонна ингичка толали пахта топширишга аҳд қилишди.

ҚЎШИМЧА МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

Пойтахт областининг Янгийўл ва Оққўрғон районлари социалистик мажбуриятларининг бажарилганлиги тўғрисида рапорт беришди. Янгийўлликлар тайёрлов пунктларига 36 минг 751 тонна пахта етказиб беришди. Ҳосилдорлик гектар бошига 35 центнерни ташкил этди. Айниқса, Ҳ. Турсунқулов номли, «Партия XXI съезди», Ленин номли колхозлар юқори кўрсаткичларга эришдилар. Ҳ. Турсунқулов номли колхоздан Ёқуб Сарибоев ва Тошканбой Темиров ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектаридан 50 центнердан пахта тайёрлашди.

Оққўрғон районида пахтанинг ялпи ҳосили 66 минг тоннага етказилди. Ҳар гектар майдондан 35 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. 52350 тонна пахта бункерлардан бўшатилди. Ҳосилнинг 85 проценти биринчи сортларга қабул қилинди.

Ҳар гектар майдондан 38 центнердан хирмон кўтарган «Ленинизм», Ҳамид Олимжон номли ва Охунбобоев номли колхозлар йиғим-теримда бошқаларга ибрат кўрсатишди.

КОНВЕЙЕР УСУЛИДА

Қорақалпоғистон АССРдаги 91 хўжалик пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муваффақиятли адо этди. Ҳозир далаларда кузги-қишки тадбирлар кенг миқёсда олиб борилмоқда. 87 минг гектар пахта даласи ғўзапоядан тозаланди. Ерларнинг шўри ювилмоқда.

Шолидан бўшаган майдонлар шудгорланиб, текисланмоқда. Қўнғирот районидаги Чапаев номли ва «Равшан» совхозларида бу ишлар ниҳоясига етказилди. Қораўзак районидаги «Маданият» совхозида 4800 гектар ердан 4 минг гектари ҳайдаб қўйилди. Нукус районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги», Чимбой районидаги «Октябрь» совхозларида экин майдонларининг учдан бир қисми шудгорланди.

ЗАФАРЛИ ОДИМЛАР

Андижон область Балиқчи районидаги «Москва» колхози 3128 тонна пахта тайёрлаб, йиллик планини бажарди. 2483 тонна ёки ялпи ҳосилнинг 80 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Ҳосилдорлик гектар бошига 34 центнерга етказилди.

Хўжалик меҳнаткашлари ҳосилдорликни гектар бошига 36,5 центнерга етказмоқчи.

* * *

Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхози пахтакорлари қўриқ ерларнинг ҳар гектаридан 27,3 центнердан ҳосил етиштиришга муваффақ бўлдилар. Хўжалик давлатга 12800 тонна дурдона етказиб бериб, йиллик планини бажарди.

* * *

Самарқанд областидан тағин уч хўжалик — Хатирчи районидаги «Зарафшон» совхози ва «Москва» колхози, Иштихон районидаги «Янгикент» совхози йиллик пахта тайёрлаш планини бажарди.

* * *

Фарғона область Ленинград районидаги Ҳамза номли совхоз дастлабки маррани эгаллади. Она-Ватанга 12166 тонна «оқ олтин» етказиб берилиб, гектаридан 32,5 центнердан дурдона йиғиштириб олинди. Ҳали далаларда ҳосил бор. Совхоз деҳқонлари мавсум охиригача ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга бел боғладилар.

* * *

Наманган область Тўрақўрғон районидаги «Партия XXV съезди» колхози давлатга 2490 тонна пахта топшириб, йиллик планни бажарди. Хўжаликда машиналардан юксак унум билан фойдаланилди. Натижада, машина терими плани 127 процентга адо этилди. Пахтанинг 87 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Ҳосилдорлик гектар бошига 35,7 центнерни ташкил этди.

ПАХТА-ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 27 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент хисобида).

ҚҚАССР	0,28	120,38	0,33	109,83
БУХОРО	0,56	113,27	0,44	100,66
ТОШКЕНТ	0,50	112,23	0,18	107,48
ҚАШҚАДАРЁ	0,46	108,94	0,59	99,19
СИРДАРЁ	0,55	106,94	0,22	91,43
ХОРАЗМ	0,32	103,58	0,42	105,61
ЖИЗЗАХ	0,71	102,93	0,42	100,42
СУРХОНДАРЁ	0,64	101,30	0,56	76,87
Самарқанд	1,30	89,76	1,76	80,10
Фарғона	1,00	86,73	0,75	71,98
Наманган	0,87	85,65	0,69	84,65
Андижон	0,85	84,22	0,74	74,13
Республика бўйича:	0,70	99,18	0,62	90,87
Шу жумладан ингичка толали пахта				
БУХОРО	1,48	103,03	1,68	67,60
Қашқадарё	1,01	98,34	0,78	91,27
Сурхондарё	0,75	94,19	0,38	75,90
Наманган	1,24	71,98	—	47,93
Республика бўйича:	0,90	95,90	0,59	80,08

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти В. И. Ленин 55 томлик Тўла асарлар тўпламининг 46-томини ўзбек тилида босмадан чиқарди. Бу том Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти — КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институтининг филиалида тайёрланган ва Тошкент полиграфия комбинатида чоп этилган.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ КИТОБ ШАҲРИНИ ОБЛАСТЬ БЎЙСУНИШИДАГИ ШАҲАРЛАР КАТЕГОРИЯСИГА КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

Қашқадарё область Китоб шаҳрининг иқтисодий ривожланиш истиқболларини ва аҳолисининг ўсишини эътиборга олиб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Халқ депутатлари Қашқадарё область Совети ижроия комитетининг илтимоси қондирилсин — район бўйсунишидаги Китоб шаҳри область бўйсунишидаги шаҳарлар категориясига ўтказилсин.

Қуйиоқбой қишлоғининг Аспидухтар, Ковушқишлоқ, Шчут аҳоли пунктлари ва Пахтаобод қишлоғининг Сўфиқишлоқ, Санам, Олмазор, аҳоли пунктлари Китоб шаҳри составига берилсин.

Китоб районидаги Октябрь қишлоғи халқ депутатлари Китоб шаҳар Совети маъмурий бўйсунишига ўтказилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.
1979 йил 27 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. АБДУҚОДИРОВ ВА А. О. ХАРЛАМОВА ЎРТОҚЛАРНИ «ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДАГИ АЪЛО ХИЗМАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Жамоат тартибини сақлашдаги ва жиноятчиликка қарши курашдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги ахлоқ тузатиш—меҳнат муассасалари бошқармасига қарашли муассаса бошлиғининг ёрдамчиси Абдусаттор **Абдуқодиров** ва шу муассасанинг катта контролери Анна Осиповна **Харламова** ўртоқлар СССР Олий Совети Президиуми номидан «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.
1979 йил 26 ноябрь
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«ЁНҒИНДАГИ ЖАСОРАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ёнғинни ўчириш вақтида кўрсатган довюраклиги, жасорати ва мардлиги ҳамда социалистик мулкни сақлаб қолганлиги учун Конимех район ички ишлар бўлимининг бошлиғи ўртоқ Рамазон **Мавлонов**, Конимех районидаги Тельман номли совхоз партия комитетининг секретари ўртоқ Қалиқ **Утемуротов** СССР Олий Совети Президиуми номидан «Ёнғиндаги жасорати учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.
1979 йил 26 ноябрь
Тошкент шаҳри.

ЭКОНОМИКАНИНГ МУҲИМ ТАРМОҒИ

СОВЕТ ПОЧТАСИНИНГ МАРРАЛАРИ ВА ВАЗИФАЛАРИ

Мамлакатимиз почтаси ҳар йили адресатларга 52 миллиард хат, журнал, газета, посилка етказиб бермоқда. Экономиканинг энг муҳим тармоқларидан бирида ана шу ишларни қандай қилиб жадаллаштириш, меҳнат унумдорлиги ва маданиятини ошириш мумкин? 27 ноябрь куни Тошкентда очилган почта алоқаси ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши ана шу проблемаларни муҳокама қилмоқда. СССР алоқа министрининг ўринбосари Д. И. Мангельдин аҳолига ва халқ хўжалигига почта алоқаси билан хизмат кўрсатишни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида доклад қилди. Кенгашда таъкидлаб ўтилганидек, беш йиллик мобайнида почта хизматини такомиллаштириш соҳасида кўп иш қилинди. Лекин тармоқ меҳнаткашлари хизмат кўрсатиш самарадорлиги ва сифатини ошириш, бошқариш механизмини яхшилаш борасида ҳали кўп иш қилишлари лозим.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, КПСС Марказий Комитетининг сектор мудири Н. Н. Евчук, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов иштирок этмоқдалар.

Кенгаш икки кун давом этади.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКАЛАРАРО СЕМИНАР

27 ноябрь куни Тошкентда очилган республикалараро семинар КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори асосида халқ университетларида марксча-ленинча назарияни, КПСС тарихи ва сиёсатини ўрганишнинг илмий даражасини ошириш вазифаларига бағишланди. Семинарни Бутуниттифоқ ва республика «Билим» жамиятининг правлениелари, халқ университетларининг марказий кенгаши уюштирган.

Биринчи мажлисда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Халқ университетлари республика кенгашининг раиси Қ. А. Аҳмедов, биринчи Москва медицина институти илмий коммунизм кафедрасининг мудири, фалсафа фанлари доктори Л. В. Метелица, «Коммунист» журнали редколлегиясининг аъзоси, фалсафа фанлари доктори Л. К. Науменко, Белоруссия ССР Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институти секторининг мудири, фалсафа фанлари доктори Л. Ф. Евменовлар доклад қилиб, кадрларни ғоявий чиниқтириш соҳасида халқ университетлари фаолиятининг асосий йўналишларини ёритиб бердилар.

(ЎзТАГ).

ВАТАНИГА ҚАЙТА ТУРИБ

ЧССР ҳукумати раисининг ўринбосари Р. Рогличек бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукумат делегацияси Ханойдан Прагага қайта туриб 27 ноябрь куни Тошкентда бир оз тўхтаб ўтди. Тошкент аэропортида делегацияни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Қ. А. Аҳмедов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Қардош мамлакатдан келган меҳмонлар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

(ЎзТАГ).

ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

27 ноябрь куни Тошкентда ишлаб чиқариш, меҳнат ва бошқаришни ташкил этишнинг илғор методларини Ўзбекистон халқ хўжалигига жорий этиш проблемаларига бағишланган республика илмий-амалий конференцияси очилди. Конференцияни Ўзбекистон ССР Меҳнат давлат комитети ва Госплани, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, СССР Меҳнат давлат комитети меҳнат илмий-тадқиқот институтининг Ўзбекистон филиали, илғор ишлаб чиқариш методларини халқ хўжалиги тармоқларига жорий этиш масалалари билан шуғулланувчи илмий-методик кенгаш уюштирган.

Конференция икки кун давом этади.

(ЎзТАГ).

МЕҲНАТ РАПОРТИ

Тошкент области саноат корхоналарининг меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулот реализация қилиш ва кўпчилик энг муҳим буюм турларини ишлаб чиқариш юзасидан январь-ноябрь ойлари планини 27 ноябрда муддатидан илгари бажардилар. Шу кўрсаткич юзасидан тўрт йиллик план 23 ноябрда адо этилди.

Ноябрь охиригача планга қўшимча равишда 72 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

РЕДАКЦИЯГА ТЕЛЕГРАММА

ХОВОСЛИКЛАР ОДИМИ

КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь (1978 йил) Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Ховос райони пахтакорлари она-Ватан хирмонига 33400 тонна қўриқ «оқ олтин»и етказиб бериб, ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Бу ғалабага Ғанишер Юнусов номли, Охунбобоев номли, «Янгиер», «Фарҳод», «Дружба», Дзержинский номли, «Страна Советов», «Иваново» совхозлари пахтакорлари катта ҳисса қўшдилар.

Ховосликлар қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари бўйича ҳам катта ғалабаларни қўлга киритишди. Пландаги 892 тонна ўрнига 910 тонна гўшт топширилди. Тухум топшириш плани 110 процент, жун тайёрлаш плани эса 105 процент қилиб бажарилди. Район ғаллакорлари эришган ғалаба, айниқса, қувончлидир. Улар пландаги 4025 тонна ўрнига 21400 тонна ғалла тайёрлашди. Бу планда кўзда тутилганидан 5,3 марта кўп демакдир.

Ховос «оқ олтин» хирмонини 35 минг тоннага етказиш учун курашаётган район меҳнаткашлари пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан давом эттиришмоқда. Шу билан бирга чорва қишлови, келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирлашаётир.

ТЕРИМ ПЕШҚАДАМЛАРИ

Республикамиз пахтакорлари 5 миллион 700 минг тонналик улкан хирмон учун курашни қизғин давом эттирмоқдалар. Пахтазорларда кўплаб чевар теримчилар, механизаторлар, хашарчилар унумли меҳнат қилишаётир. Суратларда: (юқоридан) Ворошилов районидаги М. Горький номли колхознинг илғор теримчиси Латофат Чирикова, Оқолтин районидаги «Андижон» совхозида «зангори кема»ни моҳирлик билан бошқараётган Тошкент давлат университетининг студенти Полвонов, Октябрь районидаги «Уч қаҳрамон» совхозининг моҳир механизатори Қушбоқ Мусурмонов, Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхозининг шу кунгача 10 тоннадан зиёд «оқ олтин» териб берган теримчиси Л. Мавлонова.

К. Зейналов, И. Ёқубов, Ҳ. Қурбонов фотолари.

Планетамизда

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЗАВОД РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ВАРШАВА. Краковдаги «Зремб» заводи қуюв цехида «ёрдамчи ишчилар»га ҳожат қолмади. Механикалаштирилган линия қолипларини тўғри иш жойига етказиб беради. Янги техникавий ечим жуда катта иқтисодий самара берди: ишлаб чиқаришни ташкил этиш яхшиланди, меҳнат унумдорлиги оширилди ва техника хавфсизлиги камайди. Қуюв цехида мана шу камчиликни бартараф этишда завод рационализаторларининг хизмати катта. Польша Халқ Республикасида рационализаторлар ҳаракати экономиканинг барча тармоқларини қамраб олди. Улар халқ хўжалигини янада юксалтиришга, меҳнат унумдорлигини ўстиришга, маҳсулот сифатини янада оширишга катта ҳисса қўшмоқдалар.

ЯНГИ АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ

ПРАГА. Чехословакия йўл қурувчилари Гумполец ва Йиглава шаҳарлари районларида Прага — Брно — Братислава автомобиль йўлининг иккита янги участкасини фойдаланишга топширдилар.

Чехия — Моравия тепаликларидан кесиб ўтадиган Прага билан Брно ўртасидаги олти қаторли автомобиль йўлининг қурилиши жуда катта куч-ғайрат сарфлашни талаб қилади. Қурувчиларнинг янги йўлнинг 25 километрида қарийб уч ярим миллион кубометр тупроқни суришига, бир нечта кўприк ва айланма йўллар қуришига тўғри келди.

ГИДРОИНШООТЛАРНИНГ ҚУВВАТИ ОШАДИ

БУДАПЕШТ. Венгрия сув хўжалигини ривожлантириш программаси қабул қилинди. Шу асрнинг охирида гидроиншоотлар қуввати икки баравар ошади. Республикада гидроиншоотлар тармоғини кенгайтириш учун 1980 йилгача 44 миллиард форинт маблағ ажратилган. Беш йилликнинг охирига бориб, Чепель районида ва Геллерт тоғи этакларида катта сув омборлари, Татабань, Печь, Дунайварош ва бошқа шаҳарларда сув тақсимлайдиган станциялар фойдаланишга топширилади. Келгуси йилларда бинокорлар Кишкер сув каскадини қуришни давом эттирадилар. Унинг биринчи навбати суғориладиган ерларни 300 минг гектарга кенгайтириш, Ленинварош химия комбинатини сув билан таъминлаш имкониятини берди.

КОМПЛЕКС ИЛМИЙ АСАР

УЛАН-БАТОР. Совет — Монголия қўшма илмий кенгашининг мажлиси ўз ишини тамомлади. Мажлисда 1990 йилгача бўлган даврда Монголия Халқ Республикасининг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш ва жойлаштириш бош схемасининг асосий қоидалари ва хулосалари маъқулланди.

Бош схема — МХР экономикасини ривожлантириш тарихида биринчи комплекс илмий тадқиқотдир. Бу схемада узоқ истиқболни кўзлаб МХР ишлаб чиқарувчи кучларини ва хўжаликларини территориялар бўйича ташкил этишни ривожлантиришнинг энг самарали усуллари илмий асослаб берилган. Бу схема Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган икки мамлакат ўртасида бевосита ҳамкорлик асосида шу типдаги илмий ҳужжатни биргаликда ишлаб чиқиш борасида биринчи халқаро тажриба деб ҳам ҳисобланади.

(ТАСС).

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

БОНН, 27 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг ГФР раҳбарлари билан ўтказган музокараларининг якунлари ҳали ҳам қизиқиб шарҳланмоқда.

Матбуотда А. А. Громиконинг Боннга қилган визити тўғрисидаги якунловчи ҳужжатда баён этилган гаплар эслатиб ўтилмоқда. Иккала томоннинг фикрича, кескинликни юмшатиш сиёсатининг ўрнини боса оладиган бошқа оқилона йўл йўқ эканлиги ва қуролсизланиш ҳамда қуролланиш пойгасини чеклаш соҳасида бундан буёнги амалий тадбирларни тезроқ ишлаб чиқиш зарурлиги таъкидланмоқда. Шу муносабат билан газеталар федерал канцлер Г. Шмидтнинг сўзларини мисол қилиб кўрсатмоқдалар. Ўртача олисликдаги ядро қуролига тааллуқли масалалар юзасидан ГФРга мурожаат қилиш «ўринли эмас, чунки бу қурол Америка қуролидир», деди канцлер. Бир қанча обзорчилар Г. Шмидтнинг сўзларини бу ўринда гап АҚШнинг Ғарбий Европадаги иттифоқчиларига аввало кескинликни юмшатиш соҳасида ўз сиёсатини ўтказиш имкониятини ҳақиқатда қийинлаштирадиган қарорларни тиқиштиришга уринаётганлиги тўғрисида бораётганининг исботи, деб шарҳламоқдалар.

ГФР оммавий ахборот воситалари ташқи ишлар министри Г. Д. Геншернинг нутқини эслатиб, у Ғарб билан Шарқ ўртасидаги музокараларни «бирон бир дастлабки шартлар билан мушкуллаштирмай» бошлашни ёқлаб гапирганини таъкидламоқдалар. ГФР «ҳамма гапни айтишга тайёр», деди у. Бироқ, деди Г. Д. Геншер мухбирлар билан қилган бошқа суҳбатида, «НАТО қўшимча қуролланиш» тўғрисида қарор қабул қилгандан кейин дарҳол музокаралар бошланиши мумкин», деб қўшиб қўйди. Ана шу иккала нутқ бир-бирига таққосланса, Шимолий Атлантика пактининг қуролланиш пойгасини янада кучайтириш тўғрисида қарор қабул қилиши музокараларни бошлаш учун ўзига хос бир шарт қилиб қўйилаётгани маълум бўлади. Ҳолбуки, А. А. Громико Бонндаги матбуот конференциясида сўзлаган нутқида бундай қарорнинг қабул қилиниши музокаралар асосини қўпорган бўлур эди, деб уқтириб ўтди.

Америка—Эрон муносабатларига доир

ТЕҲРОН. (ТАСС). Эрон студентлари Американинг Теҳрондаги элчихонаси ходимларидан бир қисмини уч ҳафтадан кўпроқ вақтдан бери ушлаб туришибди. Оятилло Ҳумайни неча марта талаб таъкидлаб айтганидек, АҚШ Эрон халқига қарши кўпдан-кўп жиноятлар қилишда айбдор бўлган, ўзининг ҳукмронлик даврида 17 миллиард доллардан кўпроқ маблағни ўғирлаган собиқ шоҳни Эронга беришдан бош тортганлиги сабабли мана шу танглик келиб чиқди. Ҳумайни Американинг Теҳрондаги элчихонаси «жосуслар макони»га айланиб қолганди, деб ҳам АҚШни айблади.

Эрон ташқи ишлар министрлигининг мутасаддиси Бани Садр БМТ номига йўллаган мактубида яна Эроннинг позициясини таъкидлаб, «ағдариб ташланган шоҳни Эронга топшириш ва унинг мол-мулкини Эронга қайтариш асосида» танглик бартараф этилиши мумкин, деди. Бани Садр Франция телевидениесининг мухбири билан суҳбатда АҚШ Эронга қарши муттасил ва хатарли иғвогарликларни давом эттираётгани учун уни қаттиқ қоралади. Мустақиллик ва қадр-қиммат соҳиби бўлиб олган Эрон халқи ўз ғалабаларини ҳимоя қилиш учун камарбаста бўлиб турибди, деб таъкидлади у. Иккала мамлакат ўртасида очиқдан-очиқ ҳарбий можаро чиқиши таҳликали сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий оқибатларга сабаб бўлиши мумкинлигини Бани Садр уқтириб ўтди.

ВАШИНГТОН, 27 ноябрь. (ТАСС). Қўшма Штатларда Эронга нисбатан қаттиқроқ позицияда туришга чақирувчи даъватлар ҳамон эшитилиб турибди. Давлат секретарининг собиқ ўринбосари Ж. Болл телевидение орқали сўзлаган нутқида: АҚШ бу мамлакатга қарши «жазо чораси» кўриши мумкин, деди. Теҳронда гаровга ушлаб турилган америкаликлар озод қилингандан кейин ҳам мана шундай ҳаракатларни давом эттиравериш мумкин, деди у. Ж. Болл АҚШнинг ҳозирги қийин аҳволга тушиб қолгани учун «собиқ шоҳнинг АҚШга жўнаб кетишига ижозат олиниши учун кўп куч-ғайрат сарфлаган собиқ давлат секретари Г. Киссинжер ва бошқа баъзи кишилар»ни айблади.

ЮПИ агентлигининг хабар қилишича, Американинг «Китти хок» авианосеци шу ҳафтанинг бошларида Эрон соҳилларига етиб боради. «Мидуэй» авианосеци ҳозирнинг ўзидаёқ Форс кўрфазида турибди. Италия матбуотининг хабарларига кўра, яна бир «Нимиц» авианосеци ҳам ўша ёққа йўл олди.

НЬЮ-ЙОРК, 27 ноябрь. (ТАСС). БМТ Бош секретари К. Вальдхайм Хавфсизлик кенгашининг раисига мактуб йўллаб, «Қўшма Штатлар билан Эрон ўртасидаги муносабатларда рўй берган танглик вазияти»ни муҳокама қилиш учун шошилинч равишда Хавфсизлик кенгашини чақиришни илтимос қилди.

АП агентлигининг мухбири Теҳрондан хабар қилишича, Эрон ташқи ишлар министрлигининг раҳбари Бани Садр БМТ Бош секретари К. Вальдхаймнинг Эрон-Америка танглигини муҳокама қилиш учун БМТ Хавфсизлик кенгаши мажлисини чақиришга қилган даъватини табриклади.

Президент Ж. Картер мухбирлар билан суҳбатда Хавфсизлик кенгашининг бўлажак мажлиси муносабати билан «унчалик умидворлик» кайфиятида эмаслигини айтди. Қўшма Штатлар шоҳ режимини қораламоқчи эмас, деб таъкидлади Ж. Картер.

АП агентлиги давлат департаменти вакили айтган гапларга асосланиб хабар беришича, АҚШ Хавфсизлик кенгашининг ҳар қандай резолюцияси гаровга ушлаб турилган америкаликларни озод этиш масаласи билангина чеклансин, деб талаб қилади.

ТЕҲРОН, 27 ноябрь, (ТАСС). Эрон пойтахтида, шунингдек мамлакатнинг деярли ҳамма бошқа шаҳарларида Америка империализмига қарши кураш шиори остида митинг ва намойишлар бўлиб ўтмоқда. Уларда юз минглаб кишилар қатнашмоқда.

Оятилло Ҳумайни ўз нутқида мамлакатнинг қуролли кучларига мурожаат этиб, Қўшма Штатларга қарши «ғазовот уруши»га тайёр бўлиб туришга чақирганлиги кеча Теҳрон радиоси орқали эшиттирилди. Биз бутун Эрон халқини АҚШга қарши курашга сафарбар этишимиз лозим, деди Ҳумайни. Оятилло Ҳумайни уруш эҳтимолига қарши 20 миллион ёш эронликни ҳарбий жиҳатдан тайёрлашга киришишни таклиф этди.

ПАРИЖ, 27 ноябрь. (ТАСС). «Матэн» газетаси Америка — Эрон танглигининг ривожини шарҳлаб қуйидагиларни ёзади: «Оқ уй Эрондаги ишларга ҳарбий аралашиш билан дўқ қилиб, қўпол хато қилди. Бу дўқ Қўшма Штатларга қарши нафратни баттар аланга олдирди ва Эронда қўрқув туйғусини вужудга келтириш ўрнига можарони кучайтирди, холос».

МАККАДАГИ ВОҚЕАЛАР

ҚУВАЙТ, 27 ноябрь. (ТАСС). Қувайтда чиқадиган «Ал-анба» газетаси ислом оламининг бош муқаддас жойи —Маккадаги Каъба масжидида кейинги кунларда авж олиб кетган воқеалар тўғрисидаги хабарни эълон қилди. Бундан бир ҳафта илгари бир группа номаълум шахсларнинг қуролли ҳужуми натижасида масжид ишғол этилган, бунда кўп кишилар қурбон бўлган эди.

Газета Саудия Арабистони хавфсизлик кучлари масжидга штурм қилган вақтда тўртта минора вайрон бўлди, деб ёзади. Масжид дарвозаларидан бири ҳам шикастланди. «Ал-анба» газетаси Маккадан ҳаж қилиб қайтган кишиларнинг сўзларига асосланиб ҳужумда 800 киши, шу жумладан мисрликлар ва бошқа миллатларга мансуб шахслар иштирок этганлигини таъкидлайди. Хабардан маълум бўлишича, уламолар кенгаши «гаровга олинган кишилар ҳатто ҳалок бўлган тақдирда ҳам» Саудия маъмурларининг ҳаракатларига ижозат бергандан кейин масжид штурм билан олинди.

Бошқа хабарларга кўра масжиднинг баъзи бир қисмларида, шу жумладан унинг ер ости хоналари ва тоннелларида ҳамон қаршилик манбалари сақланиб қолмоқда.

Суратларда: 1. Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган артист Элмира Рагимова куйламоқда. 2. Кировобод давлат ансамбли озарбайжон халқ рақсларидан бирини ижро этаётир. 3. 26 Боку комиссарлари хотирасига ўрнатилган ёдгорлик ёнида.

С. Маҳкамов фотолари.

ОЗАРБАЙЖОН ССР АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ ОЛДИДАН

МАРҲАБО, ҚАРДОШЛАР

Серқуёш Ўзбекистонда ўзига хос байрамга ҳозирлик кўрилмоқда. Яна бир неча кундан кейин дўстлик, қардошлик шаҳри Тошкентга Озарбайжон Совет Социалистик Республикасининг адабиёти ва санъати намояндалари ташриф буюрадилар. Улар ўн кун мобайнида ижодиёт ва санъаткорлик бобида қўлга киритган ютуқларини намойиш этадилар. Ижодий кечаларда қатнашадилар, пахтакорлар ҳамда ишчи-хизматчилар ҳузурида меҳмон бўладилар. Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» мухбири «Қардошларимиз адабиёти ва санъати кунларига қандай тайёргарлик кўрилмоқда?» деган савол билан тегишли министрлик, идора ва ташкилотларнинг раҳбарларига мурожаат қилди. Қуйида уларнинг жавоблари билан танишасиз.

ТАНТАНАЛАР, УЧРАШУВЛАР, КЕЧАЛАР

Ғ. НАЖИМОВ,
Ўзбекистон ССР маданият министри

— Биз яқинда Озарбайжонда меҳмон бўлиб Ўзбекистон ССР адабиёти ва санъати кунларини ўтказган эдик. Қардошларимиз диёрида пахтакор ўлка адабиётчилари, санъаткорлари ва маданият ходимларининг кўрсатган хизматлари ҳар жиҳатдан юқори савияда ўтганлигини яна бир бор қайд этишни истар эдим. Боиси, Каспий денгизи бўйидаги қадди-басти келишган республиканинг санъатсевар халқи Совет ҳокимияти йилларида шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятимиз нақадар гуллаб яшнаганлигини эътироф этдилар ва юксак баҳоладилар.

Биз шу кунларда мамнуният билан озарбайжонлик дўстларни чорлаб, ўлкамизга ташриф буюришларини кутмоқдамиз. 12 декабрдан республикамиз пойтахтида Озарбайжон халқининг адабиёти ва санъати байрами тантаналари бошланади. Меҳмонларнинг 1300 нафар бўлиб келишлари кутилмоқда. Уларнинг орасида етук ва таниқли адиблар—санъаткор ва ҳайкалтарошлар, мўйқалам усталари ҳамда маданият ходимлари бор.

Байрам кунлари республика пойтахтининг барча маданият ва санъат масканлари меҳмонлар ихтиёрида бўлади. Ишлаб чиқариш корхоналарининг вакиллари, мисқоллаб йиғиб она-Ватан пахта хирмонини тўлдираётган «оқ олтин» ижодкорлари, миришкор соҳибкор ва сабзавоткорлар, студент-ёшлар билан кенг давраларда учрашувлар ўтказишга алоҳида имкониятлар яратилади. Озарбайжонлик ёзувчи ва шоирлар ўзларининг янги ижодлари билан ўртоқлашадилар, санъат юлдузлари ёқимли куй, хиромон рақс, дилрабо қўшиқларини тараннум этадилар. Дўстларимиз ижодига бағишланган турли кўргазмалар ташкил этилади. Дўстликни улуғловчи, меҳнаткашларнинг яратувчанлик қудратини куйловчи, ватанпарварлик ва тинчликни ардоқловчи, эзгу ниятлар сари етакловчи спектакллар, катта концертлар Тошкентнинг маданият ўчоқларида намойиш этилади.

Жумладан, санъатсеварлар У. Ғажибеков номидаги хизмат кўрсатган давлат симфоник оркестри, давлат камер оркестри, давлат хор капелласи, Озарбайжон ССР давлат рақс ансамбли, М. Охундов номидаги Ленин орденли давлат академик опера ва балет театрининг намояндалари ўз чиқишлари билан мухлисларни мамнун этадилар. Булардан ташқари «Гая» давлат эстрада оркестри, «Муғом» жаз-ансамбли, «Қорабоғ» эстрада оркестри, М. Могамаев номидаги торли квартет, республика халқ артисти З. Ханларова иштирокидаги халқ чолғу асбоблари ансамбли ижросида ажойиб концертлардан завқ олиш мумкин бўлади.

Адабиёт ва санъат кунлари қардошларимиз қўлга киритган муваффақиятларнинг ўзига хос ҳисоботи бўлиши билан бирга, ҳар иккала жондош халқлар ўртасида дўстлик ришталарининг янада мустаҳкамланишида муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

МУШОИРА ДАВОМ ЭТАДИ

И. ҒАФУРОВ,
Ғ. Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти бош редактори ўринбосари

— Озарбайжон ССР адабиёти ва санъати кунларига биз ижодкорлар ҳам катта тайёргарлик кўриб турибмиз. Нашрдан чиққан асарлар орасида роман, ҳикоялар тўпламми, достонлар ва пьесалар бор. Чунончи, таниқли ёзувчи Мирза Иброҳимовнинг «Парвона» романи китобхонларга ҳавола этилди. Озарбайжонлик ёзувчилардан 30 нафарининг ҳикояларидан иборат тўплами «Дурдона» деб аталади. Бу китобга Сулаймон Раҳимов, Али Валиев, Мир Жалол, Исмоил Шихли, Байрам Байрамов, Ҳусайн Аббосзода, Ҳолида Ҳосилова, Рустам Иброҳимбеков каби ёзувчиларнинг ҳикоялари киритилган. Ёзувчи Акрам Айлислининг «Дўстлик» кутубхонаси туркумида нашр этилган «Мадина амма эртаклари» повести китобхонларга маъқул келмоқда. Озарбайжонлик шоирларнинг асарлари таржимасига кўпроқ ўрин берилди. Чунончи 50 га яқин шеърлар киритилган тўплам «Инжулар» деб аталади. Йирик шоирлардан Сулаймон Рустамнинг «Лирика» китобини Зулфия, Шуҳрат ва Ойдин Ҳожиевалар таржима қилиб беришди. Расул Ризонинг «Ленин» поэмаси Миртемир таржимасида қайта нашр этилди. Самад Вурғун, Наби Ҳазрий лирик шеърлари алоҳида китоб ҳолида босмадан чиқди. Жобир Наврўзнинг шеърлар тўплами «Ўз дунём бор» деб аталган. Таниқли адиб ва драматург Имрон Қосумовнинг икки пардали драмаси «Инсон меҳри» номи билан китоб ҳолини олди. Нашриётимиз байрамга туҳфа қилган бу китоблар қаторидан илгари чоп этилган Озарбайжон классикларининг асарлари ҳам ўрин олади.

Кўп миллатли совет халқлари аҳил оиласининг тенг ҳуқуқли аъзоларидан бўлган Озарбайжон ва Ўзбекистон республикалари адабиёти ва санъати кунларининг ўтказилиши ўзаро дўстлик, ижодий ҳамкорлик бўлиши билан бирга халқларимиз маданий ва маънавий бойлигига қўшилган муносиб ҳисса ҳамдирки, бу ўз ўрнида ғоявий тарбиянинг ўзига хос воситаси эканлиги табиий.

ТОШКЕНТНИНГ БАЙРАМОНА БЕЗАКЛАРИ

Х. ЁҚУБЖОНОВА,
халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раиси ўринбосари

— Озарбайжон ва ўзбек халқлари ўртасидаги азалий дўстликни яна бир бор тараннум этишга бағишланган маданият кунларини кўтаринки руҳда, ташкилий ва тадбирий жиҳатдан ибратли ўтказилишига ҳаракат қиляпмиз. Республика пойтахтида бундай тантаналар ва байрамларни ўтказишда тўпланган тажрибадан ижобий фойдаланамиз. Бир сўз билан айтганда пойтахтимиз адабиёт ва санъат кунлари байрамона безатилади. Шаҳар майдонлари, кўча-проспектлари ва хиёбонлари янада чароғон бўлади. Кўп қаватли шинам меҳмонхоналар дўстларимизга эшик очади.

Ҳар икки республика ижодий союзларининг вакиллари бўлган ёзувчилар, рассомлар, архитектор ва кинематографчиларнинг учрашув кечаларини уюштириш учун қулай шароитлар яратилади. Озарбайжонлик меҳмонлар республика пойтахтининг саноат корхоналари, жумладан Тўқимачилик комбинати, «Ташсельмаш» заводи, Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчи-хизматчилари билан учрашадилар. Дўстларимизнинг концертлари «Баҳор» концерт залида бошланса, кино усталарининг асарлари «Санъат саройи»да намойиш этилади.

Тошкент шаҳар экскурсия ва саёҳатлар бюроси республика пойтахти бўйлаб сайрлар ташкил этади. Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўрадилар, музейларда бўладилар.

Ўзбекистон Рассомлар союзи биноси залида Озарбайжон ССР тасвирий санъат усталарининг асарлари ва болалар расмларидан иборат кўргазма очилса, халқ-амалий санъати намуналари Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги биноси залида намойиш этилади. Фотокўргазма республика Архитекторлар союзи биносида уюштирилади. Китоб кўргазмаси билан «Билимлар уйи»да танишиш мумкин. Хуллас, дўстларимизни иззат-икром билан кутиб олиш ва байрам кунлари меҳмонларда яхши таассурот қолдириш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланамиз.

АХБОРОТ

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Хўжаобод районидаги колхозлараро механизациялашган кўчма колонна қурувчилари ўн бир миллион 835 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб, тўрт йиллик планни муддатидан олдин адо этганликлари ҳақида рапорт бердилар. Шу давр мобайнида қурувчилар 2064 ўринли мактаб, 500 ўринли боғча, 9137 квадрат метр уй-жой, 2740 бошга мўлжалланган молхона ва бошқа маданий-маиший биноларни қўлдан чиқардилар. Бу зафарли ишларда коммунистик меҳнат зарбдорлари Й. Абдураҳимов, Т. Ҳамроқулов, О. Исмоилов бошлиқ бригадалар аъзоларининг ажойиб ҳиссаси бор.

Коллектив йил охирига қадар планга қўшимча 700 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш мажбуриятини олиб, қизғин меҳнат қилмоқда.

Т. ЖАЛОЛОВ.

ДАЛА МЕҲНАТКАШЛАРИ УЧУН

Арнасой районидаги Жуков номли совхозда 17 та типовой дала шийпони қуриб битказилди ва фойдаланишга топширилди. Бу замонавий муҳташам дала шийпонларини «Джизэахстепстрой» территориал бошқармасининг «Иржарсовхозстрой» трестига қарашли 15-механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари бунёд этдилар.

И. АНВАРОВ.

ЭЛГА ХИЗМАТ

Хива район алоқа узели ишчи-хизматчилари шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида аҳолига пландаги 398 минг 800 сўмлик ўрнига 403160 сўмлик алоқа хизмати кўрсатдилар. Бу билан улар алоқа хизматининг барча турлари бўйича йиллик планларини ошириб адо этишди. Район алоқачилари 1979 йилнинг иккинчи кварталида область алоқа бошқармасининг районлараро ташкил этган кўчма Қизил байроғи ҳамда пул мукофотини олишга муваффақ бўлган эдилар.

И. ЭШЖОНОВ.

РЕСПУБЛИКАДА ЯГОНА

Сариосиё районидаги «Дашнобод» анорчилик совхозида анор шарбати оладиган заводнинг биринчи навбати ишга туширилди. Завод қурилишида Денов аграр саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ж. Тўрақулов, «Узплодоовощвинпром» бирлашмаси монтажчилар бригадасининг Ли Георгий бошчилигидаги монтажчилари ва цех бошлиғи Ғ. Қодиров катта хизмат қилди. Бу йилги мавсумда завод 200 тонна анор шарбатини олишни режалаштирган. Завод олма, узум, хурмо каби меваларнинг шарбатини оладиган янги цех линиялари қурилишини ҳам қизғин олиб бормоқда.

Н. МАРДОНОВ.

ТЕЛЕФОНЛАШТИРИЛГАН ҚИШЛОҚЛАР

Арнасой районидаги алоқа линиялари йил сайин кенгайиб бормоқда. Яқинда қўриқ хўжаликлардан Конев, Рокоссовский, Тимошенко ва Жуков номли совхозларнинг марказий қўрғонларида ҳар бири юз номерли тўртта янги автомат-телефон станцияси қурилди ва фойдаланишга топширилди. Шунингдек, район маркази — Ғолиблар посёлкасидан 20 километр узоқликда жойлашган Наврўз посёлкасида 50 номерли АТС қурилиши ниҳоясига етказилди. Балиқчилар посёлкасини район маркази билан боғлайдиган алоқа линияси ҳам қуриб битказилди. Райондаги Фучик номли совхозда 300 номерли ва Ворошилов номли совхозда 100 номерли АТС қурилиши ҳам бошлаб юборилди.

А. ИМОМОВ.

* * *

Шунингдек, редакцияга **Х. Бегимқулов, Ш. Шарофиддинов, Э. Жўраев, В. Элмуродов, Ш. Бердиева** (Қашқадарё), **И. Эшжонов,** (Хоразм), **В. Журавский** (Самарқанд), **Р. Эшниёзов** (Иваново области), **О. Тожибоев** (Чимкент области), **С. Костирко** (Москва), **Ю. Абдуалимов** (Сирдарё), **М. Аҳмедов** (Фарғона) ва бошқа ўртоқлар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

Редактор ўринбосари
Б. ЮСУПОВ.

СПОРТ

ИМКОНИЯТ БОЙ БЕРИЛДИ

Куни кеча Тошкентнинг марказий «Пахтакор» стадионида футбол бўйича ёшлар ўртасида Европа чемпионатининг саралаш мусобақаси бўлиб ўтди. Унда СССР ва Югославия терма командалари учрашдилар. Учрашувнинг биринчи қисмида югославияликлар ҳисобни очишга муяссар бўлишди. Танаффусдан кейин мамлакатимиз терма командасининг ўйинчилари меҳмонлар дарвозасини бир неча бор тўпга тутиб, кескин ҳужум уюштирдилар. Лекин футболчиларимизнинг йўл қўйган хатоларидан фойдаланган Югославия ёшлар терма командасининг ўйинчилари яна бир тўп киритиб, 2:0 ҳисобида ғалабага эришдилар.

БАСКЕТБОЛЧИЛАРИМИЗ ҒАЛАБАСИ

СССРнинг баскетбол терма командаси ўзининг ўн тўртинчи матчини АҚШда ўтказди. Баскетболчиларимиз Провиденс шаҳри (Род-Айленд штати)да маҳаллий команда билан учрашиб, 77:70 (42:37) ҳисобида ғалабага эришдилар. Бу баскетболчиларимизнинг Америкадаги тўққизинчи ғалабасидир.

ҲУЖУМКОРЛИК РУҲИДА

Тошкентнинг «Бинокор» хоккейчилари бу йилги мавсумни аввалгиларга нисбатан яхши бошлай олмай, мухлисларини ранжитиб қўйишган эди. 11-турга келиб, командамиз Омск шаҳрининг «Шинник» командаси билан ўтказди. Биринчи учрашув 5:2 ҳисобида «Бинокор» фойдасига тугади. Такрорий учрашув ҳам жуда кескин кураш остида ўтди. Фақат учинчи бўлимгина ғолиб командани аниқлаб берди. Ўйинни 3:1 ҳисобида ютган бинокорчилар 17 очко тўплаб, хавфли зонадан анча узоқлашдилар.

Бинокорчилар навбатдаги икки учрашувни Новосибирскнинг «Сибирь» командаси билан ўтказишади.

РЕКЛАМА ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.30 — Гимнастика. 10.05 — Ўсмирлар ижоди. 10.25 — Яширин обком ҳаракатда. Бадиий фильм. 2-серия. 11.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.30 ва 15.00 Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Ватанимиз манзаралари. 16.25 — Чингиз Айтматов ҳикоя қилади. 17.15 — Горнчилар, қаердасиз! 17.45 — Концерт. 18.30 — Подмосковье учрашувлари. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 20.05 — Яширин обком ҳаракатда. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — Время. 22.10 — Футбол бўйича УЕФА кубоги. «Локомотив» (София) — «Динамо» (Киев). Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Кимёдан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Азот кислотаси. 13.00 — Ноктюрн. Бадиий фильм. 18.20 — Болалар учун қўғирчоқ фильм. 18.35 — Ёш куч. 19.05 — Ахборот. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Концерт. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Дўстлик экрани. 21.30 — Время. 22.10 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — Кино оламида.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН

19.10 — Беруний номли Тошкент политехника институти 50 ёшда. 19.40 — Қонун қўриқчилари. 20.10 — Янгиликлар. 21.30 — Ҳужжатли фильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Олтин водий қўшиқлари. 9.30 — Эстрада концерти. 12.10 — Ўзбекистон индустриальний 13.00 — Чуст яйловларида. 13.30 — Концерт. 14.00 — Ватанга мўл ҳосил хирмони. 18.15 — Ўзбекистон спортивний. 19.20 — Саломатлик — туман бойлик. 19.45 — Рубоб тароналари. 20.20 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт. 21.00—Бунёдкорлар туркумидан. 21.10 — Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. 21.30 — Санъат усталари — ҳосил усталарига. 22.28 — Санъат усталари — ҳосил усталарига концертининг давоми. 23.20 — Дам олиш концерти.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
29, 30 ноябрь, 2 ва 4 декабрь соат 19.30 да
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби И. СУЛТОН.

«ИСТЕҲКОМ»

(2 пардали тарихий-инқилобий драма)

Саҳнага қўювчи режиссёрлар —Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Б. Т. ЙУЛДОШЕВ ва Р. ҲАМИДОВ.
Рассом — У. САЙДАЛИЕВ.
РОЛЛАРДА:

Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР ва Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофотлари лауреати **С. ТАБИБУЛЛАЕВ;** Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон ССР Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати **Х. ХУЖАЕВА;** Ўзбекистон ССР халқ артистлари: **Қ. ХУЖАЕВ, М. ОРИПОВ;** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **Т. КАРИМОВ, Д. ИСМОИЛОВА, О. ЮНУСОВ, Т. ТОЖИЕВ, Р. ЁҚУБОВ, Т. ХОНТУРАЕВ, Р. ҲАКИМОВ, Х. ЮНУСОВ;** Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари: **Т. МУМИНОВ, С. УМАРОВ;** артистлар **М. ДУСТМАТОВ, Р. АВАЗОВ, Н. ОЛИМОВ, С. ЮНУСОВА, Ё. САЪДИЕВ, Х. НУРМАТОВ, Қ. САЪДУЛЛАЕВ, Г. ИБРОҲИМБЕКОВА, Қ. АБДУРАҲИМОВ, Э. НОСИРОВ, Ж. ЗОКИРОВ, Б. ҚОСИМОВ, О. ҚОСИМОВ** ва бошқалар.

Касса соат 10.00 дан очиқ.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.
Справкалар учун телефон: 44-15-51.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/XI да **Дунёнинг яратилиши,** 29/XI да **Жизель** (12.00), **Бўрон** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29, 30/XI да **Истеҳком.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/XI да **Нурхон,** 29/XI да **Қизил дуррали нозик ниҳолим.**

Ўзбекистон ССР Театр жамияти таниқли, драматург, Театр жамиятининг аъзоси

Иноят МАХСУМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари кечки ва сиртқи таълим бўйича институт проректори, доцент А. А. Баличга укаси

Ёқуб БАЛИЧнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи кичик илмий ходим Р. Турсунқуловга онаси

Хайри ТУРСУНҚУЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

РИШТОНЛИК УСТАЛАР

Риштонлик кулолларнинг бежирим буюмлари яна турли мамлакатлардаги музейларнинг экспонатларига айланди. Риштон бадиий кулол буюмлар заводининг коллективи экспортга мол юбориш йиллик программасини муддатидан илгари бажарди. Голландия, Испания, Франция, Англия, Чехословакиянинг савдо фирмаларига 18 мингга яқин буюм юборилди. Юборилган бу коса, пиёла, ваза, кўза, лаган ва бошқа маҳсулотларнинг моделларини Риштондаги энг яхши усталар —Ўзбекистон халқ рассомлари Бобожон Нишонов, Бироҳим Комилов, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими Ҳаким Сатторов, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Шарофиддин Юсупов ишлаб чиққанлар. Риштонлик усталар чет элларга 18 мингта буюм юборган бўлсалар, ички бозор учун 3 миллиондан кўп идиш-асбоб тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

Германия Демократик Республикасининг машинасозлари ёрдами билан ўтказилган техника билан қайта ускуналаш бундай маҳсулотларни кўплаб тайёрлашга имкон берди. Қардош мамлакат ишчилари ясаган механизмлар гил қоришда, сопол идиш асбоб ва сувенирларни энг яхши пишириш режимларига риоя қилишда ёрдам бермоқда. Бўёқ, сир, қолип тайёрлаш, гул солиш ишлари эса қўли гул усталарнинг неча юз йиллардан бери авлоддан-авлодга ўтиб келаётган маҳорат сирлари билан бажарилмоқда.

СУД ЗАЛИДАН

КЎЗА СИНДИ

Фарғона шаҳрининг Қиргули районидаги корхоналардан бирига қарашли болалар боғчаси мудираси Галина Александровна Кочина даставвал кишида бошқача таассурот қолдиради. Ниҳоятда сипо, бировнинг луқмаи ҳалолига кўз қирини ташлаш у ёқда турсин, буни хаёлига келтирувчиларга ҳалоллик ҳақида соатлаб насиҳат қилишдан ҳам тоймайдиган аёлга ўхшаб кетади. Лекин, унинг бу ҳақдаги баландпарвоз гаплари харом ишининг юзига тортилган ниқоб эканлиги билиниб қолди.

Ҳозир орамизда болаларини боғчага жойлаштириб, ишга хотиржам бориб келишни истовчилар кўп. Бундай ота-оналар ҳеч шубҳасиз, аввало боғча мудирасига учрашишади. Эҳ-ҳе, бу Галина Александровна деганлари бунақа кишиларнинг қанчадан-қанчасини қабул қилиб ҳожатини чиқариб бермади дейсиз... Аммо шуниси қизиқки, у билан суҳбатлашган кишиларнинг баъзилари мудира хонасидан қовоқлари осилиб чиқишса, баъзиларининг юзида истеҳзоли кулгини кўриш мумкин эди. Кўза кунда эмас, кунида синаркан. Кунларнинг бирида Л. Усмонова деган аёл ҳам боғча мудирасининг хонасига кириб чиқди-ю, Г. Кочинанинг юзидаги ниқоби сидирилиб тушди. Ўртада қуйидаги мазмунда суҳбат бўлган эди:

—Хўп, иккала болангизни боғчага оламан. Чўзиб ўтирмайман, эртагаёқ олиб келаверинг. Лекин, мушук бекорга офтобга чиқмайди, деган гапни эшитганмисиз?

Л. Усмонова ҳайрон бўлиб сўради:

— Тушунмадим, боғча билан мушукнинг ўртасида қандай алоқа бор?

— Тушунмаган бўлсангиз, болаларингиз боғчанинг остонасидан ўтмайди! Энди тушунгандирсиз?

— Ҳа, совға-повға демайсизми бундоқ...

— Совға-повғангизни пиширib енг! Ҳар бир болангиз учун эллик сўмдан берасиз!

Усмонова мудирага ялина бошлади:

— Жуда кўп сўрaвордингиз-ку... Бор-йўғи эллик сўмим бор экан, шунга рози бўлинг.

— Савдолашиб ўтирмайман, гап битта бўлади. Вақтимни олманг! — дея ўрнидан турди мудира.

Л. Усмонова қолган эллик сўмни эртасига келтириб бериш шарти билан Кочинани бир амаллаб гапга кўндирди. Бир кундан кейин чўнтагига тушадиган эллик сўмлик кўз олдига келгач, мудира Усмонованинг номидан ўзи ариза ёзишга киришди...

Эртасига у ваъда қилинган эллик сўмни ҳам олди. Олишга олди-ю, лекин бу пул порахўрнинг томоғига тиқилиб қолди. Иллати борнинг қўли қалтираркан. Харомхўр мудира милиция ходимлари олдида ғўлдираб ялиниб-ёлвора бошлади. Аммо қилмиш-қидирмиш деганлари рост экан.

Ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилиб келган боғча мудираси ниқобидаги бу порахўр халқ суди ҳукми билан тўрт йил муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Ҳ. ОХУНЖОНОВ,
Фарғона область суди аъзоси.

ИЛМ-ФАН — БЕШ ЙИЛЛИККА

ГРЭС УЧУН «ХОЛОДИЛЬНИК»

Қарийб 20 квадрат километрни ишғол этувчи холодильникни тасаввур этиш қийин. Лекин Экибастуздаги биринчи ГРЭСнинг совитувчи резервуари айни шундай бўлади.

Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ш. Чокин ТАСС мухбири Б. Исканов билан қилган суҳбатида бундай деди:

— Олимларнинг маслаҳатларига кўра тахир тузли Жангелди кўли «холодильник» қилиб олинди. Даставвал кўл товоғи туз ва балчиқдан бир неча бор ювиб чиқилди, сўнгра махсус гидротехник система ёрдами билан сув тўлдирила бошлади. Кўлга 90 миллион куб метр сув кетади. Станцияда ҳар бирининг қуввати 500 минг киловатт келадиган 8 та энергоблокни муқим ишлатиб туриш учун шунча сув кифоя қилади.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Туямўйин гидроузели бунёдкорлари Амударёни бўғиш ишларини белгиланганидан уч баравар тез бажармоқдалар. Суратда: қудратли юк машиналари пеш-ма-пеш харсанг тош, шағал, оҳак келтириб тўкмоқда.

К. Отаев фотоси (ЎзТАГ).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19 марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси— 32-55-70 халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22 коммунистик тарбия — 32-54-29 стенографистка — 33-73-43, 32-54-05 жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм—5-51-24; Бухоро — 3-31-42, Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери —32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02313. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64585. Е. — 273. 6